

THOUGHTS

LETO-YEAR

37

SEPTEMBER

1988

200

AVSTRALIJA

Moj dom

misli

Slovenija

Moja dežela

Po gorah
cerkve
so okrog,
moleče
k nebu
v sinji lok;
a vsaka ima
zvon glasan,
ki poje,
ko se bliža
dan.

/F. Levstik/

K naslovni sliki: Tudi cerkvena na Črnem vrhu nad olhovim Gradcem se s hriba razgleduje po lepi okolici

+ + +

AVGUSTOVA številka je imela hudo napako prav na tej strani in zanjo se moram opravičiti. A kot urednik pri njej nisem bil kriv več kot s tem, da sem se preveč zanesel na pošteno plačane izdelovalce ofsetnih plošč. Vsaj tisti bralci, ki jih list res zanima, so se morali začuditi, ko so tukajle zgoraj hoteli prebrati, kaj predstavlja slika na platnicah. Moralo bi pisati: Starodavni Marijin spomenik na Glavnem trgu v Mariboru – znak vernosti naših dedov. Pa ste namesto tega brali nekaj o čudovitem slapu Raindrop Falls v Queenslandu. Ta napis sem pripravil za letošnjo aprilsko številko, ko je bila na platnicah slika tega res lepega vodopada. Tudi uredniškova oz. upravniškova beseda na tem mestu je bila pogreta – od letošnjega aprila. Obe notranji strani platnic namreč nista bili moji novi, pripravljene za avgust, ampak aprilski. Izdelovalci ofsetnih plošč ne znajo našega jezika, briga jih pa očitno tudi ne dosti, pa so enostavno mislili, da je na teh dveh straneh vedno vse enako . . .

In to površno delo je celo drago plačano . . . Verjemite, da bi po odkritju napake skočil iz kože, če bi znal nazaj. Prav tako tiskar Simon, ki ni bil prav nič kriv. A po toči zvoniti je prepoznal Drugič pa več pažnje, da kak Marijin spomenik ne bo spet postal slap . . .

– Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) – Izdal Slovenian Research Center of America – Cena I. dela 8.– dol., II. dela pa 9.50 dol.

SLOVENSKO SLOVSTVO – BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) – A. L. Ceferin (ed.) – Cena 11.– dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI – SLOVENIAN FOLK SONGS – A. L. Ceferin (ed.) – Cena knjižice z audio-kaseto vred 6.– dolarjev.

ANGLEŠKO–SLOVENSKI in SLOVENSKO–ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. – Komac - Škerlj – Cena 11.– dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM – Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. – Cena vsem trem delom skupaj 12.– dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. – Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig skupaj 40.– dol. (Posamezne knjige: 7.–, 9.– in 28.– dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSLEM I. del. – Odlična študija razvoja dogodkov 1941 – 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. – Cena 13.– dolarjev.

VERIGE LAŽNE SVOBODE – Zanimivo knjigo je napisal misijonar Andrej Prebil CM. – Cena vezani knjigi 13.–, broširani pa 10.– dol.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE – Knjiga esejev Dr. Marka Kremzarja (Argentina) o preosnovi družbe. – Cena 10.– dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK – Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika Msgr. I. Kunstlja. Cena 2.– dol.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO – Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. Cena 2.– dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI – Opisuje Tomaž Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. – Cena 2.– dolarja.

PRED VRATI PEKLA – Pretresljiv opis življenja v ljubljanskih zaporih po vojni – Franc Sodja CM – Vezana 10.–, nevezana 8.– dolarjev.

NAŠ IN MOJ ČAS – Zbirko študij etničnih in kulturnih vprašanj je napisal dr. Vinko Brumen, Argentina. Cena vezani 13.–, broš. 10.–dol.

VOJNA IN REVOLUCIJA – Roman Franka Bukviča na 708 straneh je izšel v Argentini. – Cena broširani knjigi 15.– dolarjev.

ZEMLJA SEM IN VEČNOST – Pesmi Karla Mauserja. Cena 5.– dol.

MATI, DOMOVINA, BOG – Pesmi Ludvika Ceglarja. Cena 2.– dol.

misli

(THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language – Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia – Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE, 19 A'BECKETT ST. KEW, VIC. 3101 – Tel.: (03) 861 7787 – Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 + Naročnina za leto 1985 (Subscription) \$ 7.–; izven Avstralije (Overseas) \$ 13.–; letalsko s posebnim dogovorom. – Naročnina se plačuje vnaprej – Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo – Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema – Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam + Stava in priprava strani (Typing and lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 – Tel.: (03) 387 8488

LETNIK 37 – ŠT. 9
SEPTEMBER 1988

VSEBINA:

Ostarelim

– Janez Pavel II. – stran 225

Lepo je biti star

– Franc Sodja CM – stran 226

Nadškof Ambrožič je pisal

– stran 227

Družina – kam? – Iz Duh. živ.

– Avgust Horvat – stran 228

V dveh stoletjih ... – Začetek

in rast kat. Cerkve v Avstraliji

– P. Ciril – stran 230

Skrinja

– Emilijan Cevc – stran 232

Ideološka kriza komunističnih

režimov – Kat. glas, Gorica

– stran 235

Samo ...

– T. Consalvatico – stran 236

Iz središča sv. Družine, Adelaide

– P. Janez – stran 237

Izpod Triglava – stran 238

Žena v Svetem pismu

– Sveti Pavel o ženi –

– P. Tone – stran 240

Iz središča sv. Rafaela, Sydney

– P. Valerijan – stran 242

Premakljivi svečnik – roman

– Lojze Kozar – stran 245

Naše nabirke – stran 245

Odmevi po neuspelem

referendumu – stran 245

Iz središča sv. Cirila in Metoda,

Melbourne

– P. Bazilij – stran 248

Z vseh vetrov – stran 250

Kotiček naših mladih

– stran 252

Križem avstralske Slovenije

– stran 253

Smeh je najboljšo zdravilo

brez recepta – stran 256

OSTARELIM

je papež Janez Pavel II. pred nekaj leti, ko je bil na apostolskem potovanju v Nemčiji, povedal med drugim tele vzpodbudne besede. Tudi starejšim med nami bodo dobrodošle in v vzpodbudo, kako sprejeti težave starosti.

VI, bratje in sestre starejše generacije, vi ste zaklad Cerkve, vi ste blagoslov za svet! Kako pogosto morate razbremenjevati mlade starše, kako dobro morete vpeljavati malčke v zgodovino svoje družine in svoje domovine, v pravljice vašega ljudstva in v svet vere! Često najdejo mladi s svojimi problemi laže pot do vas kot do generacije svojih staršev. Svojim sinovom in hčeram ste v težkih urah najdragocenejša opora. Z naveti in dejanjem delujete v mnogih društvih, združenjih in iniciativah cerkvenega in civilnega življenja.

Ste nujna dopolnitev sveta, ki se navdušuje za zalet mladosti, za moč takoimenovanih "najboljših let"; sveta, ki tako zelo šteje, kar je mogoče šteti. Opominjate ga, da gradi dalje na pridnosti tistih, ki so bili prej mladi in močni, in da bo moral tudi sam nekega dne svoje delo izročiti mlajšim rokam. V vas postaja očitno, da smisel življenja ni le v služenju in trošenju denarja, da mora v vsej zunanji dejavnosti zoreti tudi nekaj notranjega in v vsem časnem tudi nekaj večnega, kar je ustrezno besedi svetega Pavla: "Dasi se naš zunanji človek uničuje, se naš notranji od dne do dne obnavlja" (2Kor 4,16).

Da, starost zasluži naše spoštovanje, ki zasveti v stari zavezi, če nam postavi pred oči Abrahama in Saro, če kliče Simeona in Ano k sveti družini v tempelj, če imenuje duhovnike "starešine", če strne poklonitev vsega stvarstva v molitvi štirinajsetih starešin, in končno, če Boga samega označuje: "Staroletni" (Dan 7, 9, 22).

Ali je mogoče zapeti večjo hvalnico dostojanstvu starosti? Toda, moji ljubi starejši, gotovo bi bili razočarani, če papež ne bi upošteval tudi druge plati staranja; če bi vam prinesel s seboj samo – morda nepričakovano – počastitev, ostal pa bi vam dolžan tolažbe. Kot spada k jesenskemu letnemu času poleg žetve in slovesnega razkošja barv tudi golenje vej in odletavanje in trohnenje listja, poleg mehke, polne svetlobe tudi vlažna, negostoljubna megla, nekako tako tudi staranje ni le krepak zaključen akord ali pomirljiv seštevek življenja, temveč tudi čas venenja, čas, ko utegne postati človeku svet tuj, življenje breme in telo muka. In tako se ujema z mojim vzklikom "Zavedajte se svojega dostojanstva!" tudi drugi: "Sprejmite svoje breme!"

LEPO JE BITI STAR.

Da. Tudi.

Ni samo mladost lepa.

Niso samo zrela leta vredna, da jih živimo.

Svojo lepoto in svojo vrednost in svoje poslanstvo ima tudi starost. Pa so ljudje, ki ne znajo živeti niti svoje mladosti srečno. Še več jih je, ki svojih delavnih let ne preživijo bogato in ostanejo praznih rok.

Prav tako je dosti starih ljudi, ki so nesrečni. Ne znajo namreč svoji starosti odkriti vrednosti, lepote; ne znajo ji dati smisla in bogate vsebine.

Ne objokujmo sami sebe!

Ne predajajmo se kot nebogljene žrtve usodnosti starih let!

Si že kdaj pomislil: naj je oblak še tako temen in grozeč, za vsakim je sinje nebo.

Na široko odprimo okna in vrata, da božje sonce posije tudi na našo starost!

Pojdimo mimo pomilovanja mladih!

Ne ustavljam se ob solzavem spogledovanju odraslih!

Svet je lep!

Življenje je lepo!

Tudi zame in zate, ki sva že v večeru življenja.

Glavno je: Preživeti morava lepo starost!

/Franc Sodja CM/

Breme starosti obstaja za večino najprej v nebogljenosti. Čuti niso več tako ostri, udje ne več tako gibčni, organi postajajo občutljivejši . . . Mnogim dejavnostim, ki so nam bile ljube in drage, se je treba dokončno odpovedati.

Tudi spomin more popustiti: novih informacij ne moremo več tako lahko sprejemati in s tem svet izgublja svojo zaupnost: svet lastne družine s tako popolnoma predrugačnimi življenjskimi in delovnimi razmerami odraslih, s tako spremenjenimi interesi in raznimi oblikami mladih in z novimi učnimi nameni in metodami otrok. Tuja postaja domovina s svojimi rastočimi mesti, z naraščajočo gostoto prometa in mnogoterno preoblikovano pokrajino. Tuj postaja svet gospodarstva in politike, anonimni in neprodiren postaja svet socialnega in zdravstvenega zavarovanja. In celo tisto področje, ki naj bi nam bilo najbolj domače – Cerkev – je v svojem življenju in nauku mnogim med vami postala tuja v prizadevanju, da bi se približala zahtevam časa, pričakovanjem in stiskam mlajših generacij.

Čutite, da vas ta nerazumljivi svet na razume, da vas celo odklanja. Za vse mnenje, za vse sodelovanje, za vašo navzočnost ne povprašuje – tako čutite in tako je žal mnogokrat tudi res.

Kaj naj papež reče k temu? S čim naj vas tolažim? Ne bi hotel stiske starosti, vaših slabotnosti in bolezni, vaše nemočnosti in osamitve omalovaževati. Toda rad bi vse to gledal z vami v spravljeni luči našega Odrešenika, "ki je za nas krvavi pot potil, ki je za nas bičan bil, ki je za nas s trnjem kronan bil". . . On je v preizkušnjah starosti vaš sotrp in vi ste sopotniki njegovega križevega pota. Nobene solze ne jočete zaman. Sprejmite svoje trpljenje kot Njegov objem in sprejmite ga v blagoslov s tem, da ga z Njim sprejmete iz roke Očeta, ki v nedoumljivi, toda nedvomni modrosti in ljubezni deluje za vašo izpopolnitev. V ognjeni peči postaja ruda zlato; v stiskalnici postaja grozdje vino.

V tem duhu, za katerega v tej uri molimo drug z drugim in drug za drugega, bomo tudi čuječi in hvaležni za vse tiste ljubeznive misli, besede in dejanja, ki jih dnevno prejemo, na katere pa se zlahka navadimo in jih zato tako lahko sprejemamo kot samo po sebi umevne – lahko jih spregledamo. Veselite se vsake priložnosti, ko morete navajati kraljevsko besedo "hvala", ki se dviga z vseh oltarjev in ki bo nekoč izpolnjevala naše večno blaženstvo.

In tako se smem gotovo skupaj z vami zahvaliti vsem tem, ki se v cerkvenih, civilnih in javnih organizacijah, združenjih in iniciativah, na občinski in višji ravni, v zakonodaji in upravi ali pa tudi čisto zasebno trudijo za blaginjo starejše generacije, za polno življenje in trajno udomačenje v družbi. Posebno pozdravljam to, da postaja delo za ostarele vse bolj delo z ostarelimi.

NADŠKOF JE PISAL

Naš gost iz Kanade je držal obljubo uredniku in kmalu po vrnitvi domov poslal za MISLI tele vrstice — s pripisom, da zadnjega dela pisanja gotovo ne spreminjam. Debelo sem požrl in premagal uredniško skušnjava ter se vdal nadškofovi želji. - Ur.

MOJ obisk Avstralije je na žalost že spomin, toda kako prijeten spomin! Zima, ki bi jo Kanadčan dal v narekovanj, mi je pokazala včasih sončno in včasih deževno, zmeraj pa vetrovno in povsod zeleno deželjo. Prevzeli so me gozdovi in orjaška drevesa, ki dajejo vtis, da se človek vozi skozi gotoko katedralo, neskončne planjave in kilometre dolgi vinogradi, ocean in njegovi zalivi. Živali so tako različne od naših in evropskih: črni labodi, manj gosposki na suhem kot v vodi, bi mi z veseljem pogoltali vso malico kos za kosom; pingvinčki, ki samozavestno koracajo v svoje brlogce; leguani, ki bi jih rad krstil za predpotopne močerade; slikovito razhuden lirorpec, kenguruji in papige vseh sort; za nameček pa še dvometrski gliste, ki bi jih imel za potegavščino, če bi jih sam ne videl. Ter seveda mesta in kraji: Sydney in Melbourne, vsak s svojo lego, tradicijo in živahnostjo, skoro scela nova Canberra s silno zanimivim parlamentnim središčem, Adelaide s svojim občutkom prostornosti in vrsta aborigenskih imen, Wollongong, Wodonga, Geelong itd.

Glavni in najbolj impresivni so seveda ljudje — avstralski Slovenci, ki sem jih srečaval in katerih gostoljubnost sem užival večer za večerom, nedeljo za nedeljo. Vsak od njih ima svojo osebno zgodovino, ki je le njegova; te zgodovine bi bile vredne mnogih romanov. Osnovni zaplet in razplet pa je isti: odhod od doma, trdi začetki v tujini, občutki osamljenosti

in obrobnosti, težko, često težaško, delo in tveganje; nato pa postopno prilaganje okolju in, čeprav manj opazna, prilagoditev okolja priseljencu; rojstvo otrok, rastoč občutek domačnosti in skoro nezavestna rast odgovornosti za novo domovino; jasno vidni osebni ter skupinski uspehi in dosežki, domovi, farme, službe, odgovorne pozicije, podjetja in celo sedež v zveznem senatu. . .

Ob vsem tem je prav tako vidna zvestoba temu, kar smo. Koliko prostovoljnega dela in včasih živcev zahtevajo slovenski klubi; koliko energije gre v šole, v radijske oddaje, v kulturne prireditve in športne podvige. Matura iz slovenščine na avstralskih srednjih šolah je nekaj edinstvenega v vsej slovenski emigraciji — da se doseže kaj podobnega, so nujno potrebne budnost, prizadevnost in morda še najbolj samozavest.

Slovenske verske skupnosti in cerkve govore o zvestobi, ki je globlja od zvestobe sebi in zemeljskim domovinom, kajti njen predmet je Tisti, ki je vse ustvaril in odrešil in je vzvišenejši od vsega stvarstva, njegovih vrednot in lepot. Tisoči laikov, slovenske sestre in duhovniki proglašajo, v življenju, delu in besedah, svojo vdanost Jezusu Kristusu, kateremu je "dana vsa oblast v nebesih in na zemlji".

Ko sem pred šestnajstimi leti prvič prišel v Avstralijo obiskat svojega strica patra Bernarda, sem čutil, da delam svojevrstne toda resnične duhovne vaje. "Pridigala" mi jih je mirna in sama po sebi umevna zvestoba Bogu in ljudem, ki sem jo videl pri slovenskih duhovnikih, zvestoba, ki se ne junači, ker reklame pač ne potrebuje. To pot sem duhovne vaje ponovil. Upam, da mi ne bosta zamerila, če ju omenim z imenom, dva pridigarja, ki sta bila aktivna pri obojih, namreč p. Bazilij in p. Valerijan. Smel bi ju imenovati, kljub nepatriarhalni starosti, za patriarha Cerkev med avstralskimi Slovenci.

Najlepša hvala vsem za prijaznost in gostoljubnost, za pozdrave in pogovore, za korajžo in trdnost. Naj vas Bog vodi in spremlja na vaši poti!

+ ALOJZIJ AMBROŽIČ, D. D., Th. D.,
nadškof
Toronto, Ont., Kanada

DRUŽINA -KAM?

ŽE od časov, ko se je v drugi polovici preteklega stoletja v Franciji pripravljala zakon za razporoko, se napoveduje smrt družini. To napovedovanje je več ali manj stalno, toda se še ni uresničilo. Kljub vsem pomankljivostim ima sodobna družina še znake stabilnosti, čeprav je podvržena stalnim spremembam. Te so spremljane z različnimi krizami in pretresi. V preteklosti je kultura sprejela družino kot potrebo, danes ji pomeni problem, kateremu išče pozitivne, pa tudi negativne rešitve.

STALNOST DRUŽINE

V vsaki družbi, primitivni in kulturni, v družbeno in gospodarsko nerazviti in razviti, družina še vedno obstaja, je nekaj naravnega. Smatrana je za temeljno enoto celotnega družbenega življenja. Svoje poslanstvo vrši v vsaki družbi morda nekoliko različno, a končno z istim ciljem. Sklepajo se veljavne zakonske zveze v večini primerov z namenom nerazvezljivosti, ustanavljajo se družine. Rojstva otrok so normalna posledica veljavno sklenjenega zakona. Družina je prva vzgojiteljica in tudi katehet v verni družinski skupnosti. Člani družine se udeležujejo v različnih organizacijah in ustanovah, si z delom služijo vsakdanji kruh. Tako ima vpliv na versko, kulturno, gospodarsko in politično življenje v družbi.

SPREMEMBE V DRUŽBI

Sodobna družba je vedno bolj komplicirana. Enotavne zadeve, ki jih razreši vsaka zdrava naravna pamet, se komplicirajo do skrajnosti. Odklanjajo resnico in poštenost, ker sta ovira za prikrita cilje vseh, ki hočejo ribariti v kalnem.

Sodobna družba je nestalna, noče stalnosti, zato ji je družina, ki po svoji naravi teži k stalnosti, v napotje. Hočejo omejiti njeno socialno funkcijo, njen

vpliv na družbeno življenje. Ta naj ne bi prestopil zidov družinskega doma.

Ta prizadevanja nekaterih sodobnih družbenih tokov hočejo potisniti družino v zasebnost. Ta je zadeva dveh, ki sta se odločila za zakonsko zvezo – družbe to ne zanima. Tozadevna stremeljenja naletijo največkrat na močan odpor, posebej še vernih družin in družin srednjega sloja. Za družino srednjega sloja je bilo dosedaj značilno, da je oče edini zaslužil in je kot tak predstavljal vso družino. Z zaposlitvijo žene in matere izven doma se je tudi v teh družinah začelo popuščanje.

Omejuje se obseg družine, število njenih članov. S starši bi naj živeli le še majhni otroci, kar bi naj v praksi predstavljalo nekakšen tip "celične družine". Večji otroci, navadno po končani srednji šoli, naj se bi takoj emancipirali in začeli "na svoje". Teoretiki tega stališča zatrjujejo, da so jim starši v napoto. To se zelo prakticira v Združenih ameriških državah in v Kanadi, kar ima izredno kvarne posledice na mlade same v njihovem razvoju, ko najbolj potrebujejo podporo staršev, in tudi na njihovo poznejše družinsko življenje. Sploh izgubijo spoštovanje in navezanost na starše ter se ne zavedajo, da so kri njihove krvi, da so Bogu in njim dolžni svoje življenje.

Industrijska potrošniška družba, ki je moda našega časa, hoče družino zreducirati na potrošniško skupnost in s tem podaja roke marksizmu. Družina bi naj bila z začasno pogodbo legalizirana zveza dveh oseb različnega spola, ki imata otroke, če hočeta, ter uživata dobrine, ki jim jih omogoča vsakokratni zaslužek, in nič več. Družba upošteva povsod samo poedinca, ta je edini važen z ozirom na njegovo potrošniško sposobnost. Zato gospodarstvo pri določanju zaslužka upošteva samo posameznika, funkcija in dolžnosti družinskega očeta so zasebnost.

Današnje zgolj individualistično obravnavanje družinskega očeta v gospodarskem življenju je velika ovira njegovi skrbi za družino. Njegovo naravno funkcijo in dolžnost bi naj prevzela socialno skrbstvena država. Družini bi naj ostale samo osnove, primarne skrbi in dolžnosti. Tudi tukaj si marksizem in takoimenovani svobodni svet podajata roke.

NASTOP KRIZE

Spremembe, ki se vsiljujejo družini, vodijo v krize različnih vrst. Največja kriza je glede stalnosti za-

konske zveze. Ta je posledica krize verskih vrednot, izhaja pa iz krize verovanja. Resnično globoka vera je v večini primerov poroštvo za stalnost zakonske zveze in medsebojno spoštovanje.

Posledica zakonske razveze ali razporoke je kriza rojstev. Zaradi nestalnosti zakonske zveze in individualizma se zakonci branijo otrok – zato splavi, umor nerojenih. Tako je v takoimenovanih civiliziranih deželah število splavov enako številu rojstev ali pa še večje.

Kriza družine pomeni logično krizo družbe. Če se maje temelj, se maje vsa struktura družbe. Žalostne izkušnje dokazujejo, da niti marksistična niti industrijska in potrošniška družba ne zadovoljita človeka. To so pokazali mladi v raznih uporih. Preklinjali so odrasle, ker jim ne znajo nuditi drugega kot potrošniške dobrine. Nezadovoljstvo je pustilo v njih stalne posledice. Iščejo nova pota, ki naj vodijo v novo družbo. Nastopil bi naj zaton sedanje industrijske in potrošniške civilizacije.

DRUŽINA V POINDUSTRIJSKI DRUŽBI

Istočasno z odklonitvijo potrošniške družbe so se pojavile naravne ovire dosedanjega gospodarskega, tehničnega in industrijskega razvoja. Družba se je začela zavedati, da se izčrpana naravna bogastva v mnogih primerih ne obnavljajo, zato bo v bodočnosti primanjkovalo surovin, kar bo povzročilo zastoj v industriji. Sintetične mase bodo lahko nadomestile samo nekatere v zelo omejenem obsegu.

Naravnim omejitvam razvoja se pridružuje težnja po manj delati – torej nedelavoljnost novih generacij. Vse to vodi slej ali prej v globoke družbene spremembe, v novo družbo. Vprašanje je, kakšno mesto bo imela družina v tej novi družbi, katere prihod napovedujejo.

Nekateri menijo, da se bo nadaljevalo s prizadevanji za odpravo družine. Odpravljena bi naj bila tudi kot zasebna zadeva posameznika. Na mesto nerazvezljivega zakona stopi pojem para. Za življenje v dvoje in rojstvo otrok ni potreben zakon, ampak par. Ta sloni na dogovoru glede časa in medsebojnih pravic. Ko dogovor poteče, ga lahko obnovita ali se pa razideta in iščeta drugega pogodbenika. Za morebitne otroke bo skrbela država ali druge družbene ustanove. Tozadevni poskusi niso redki v Združenih državah.

Niso vsi črnogledi glede bodočnosti. Živijo tudi optimisti. Poindustrijska družba bo oprostila mater dela izven doma. Več časa bo lahko posvetila vzgoji otrok. Omejitev ponudbe tvornih dobrin bo zmanjšala tvarne potrebe posameznika in družine. Odpravljene bodo mnoge potrebe in s tem materializem. Bodoča družina bo imela več časa za iskanje kulturnih dobrin in večnih resnic. Čutila bo potrebo po Bogu in veri vanj. Pri Njem bo iskala srečo, katere ni našla v tvarnem izobilju.

Katero pot bo izbralo človeštvo – prvo ali drugo? Veliko bo odvisno od generacij katoličanov, ki prihajajo, in njihove priprave na čase, ki jih čakajo. Znati in voditi bodo morale tok življenja v pravo smer.

AVGUST HORVAT

Martuljkova skupina

V dveh stoletjih...

Začetek in rast katoliške Cerkve
v Avstraliji

Pripoveduje
P. CIRIL

Naj v to zgodovinsko pripovedovanje vključim še zanimivo in prijetno zgodbo, ki se bo morda v ne-tako oddaljeni prihodnosti končala – s kanonizacijo: proces božje služabnice **Mary of the Cross McKillop (1842 – 1909)** je v teku.

Začnimo torej na začetku, oziroma tam, kjer smo končali pripovedovanje o redovnih osebah, ki jih je "rekrutirala" avstralska Cerkve. Mnoge so prišle iz Evrope, najpomembnejša ustanova redovnih sester pa je že zrasla na domačem zelniku: sydneyški nadškof Polding je ustanovil Sestre Dobrega Samarijana.

V skrbi za poučevanje mladine pa je pri nastajanju avstralske redovne družbe sester zapisano ime Fr. Julian Tenison Woods. Woods je bil sin "Times"-ovega novinarja v Londonu in je bil deležen visoke izobrazbe. Postal je znanstvenik, ki se je z lahkoto družil z botaniki in geologi ter bil v vsaki družbi prijeten sogovornik. Pozneje se je odločil za bogoslovje in leta 1857 postal duhovnik. Leta 1867 ga najdemo kot škofovega tajnika v Adelaidi.

V adelaidski škofiji je bilo tedaj 19 župnijskih šol in 4 zasebne katoliške šole. Vsi učitelji so bili laiki in le polovica jih je imela ustrezno izobrazbo. Vsakdo je učil, kakor je pač vedel in znal. Tenison Woods in škof sta sklenila temu napraviti konec in sta začela načrtovati vzgojni sistem – prvi te vrste v Avstraliji. Tenison Woods je postal ravnatelj. Centralni svet, v katerem so bili mnogi laiki, naj bi odločal, kje naj postavljajo šole, kdo bo poučeval, sestavljal urnik ter učni spored in skrbel za knjige. Krajevni svet upravljanja pa naj bi skrbel v glavnem za finance. Seveda je imel v vsem sistemu največjo moč ravnatelj. On je bil nadzornik šol, dajal spričevala učiteljem in imel pri vsem zadnjo besedo.

Fr. Julian Tenison Woods je bil pred prihodom v Adelaido župnik v Penoli, kjer je za pospeševanje pouka ustanovil redovno družbo sester sv. **Jožefa presvetega Srca**. (Uradna letnica ustanovitve družbe je kasnejša – leto 1872.) Prva članica te nove družbe je bila 24-letna učiteljica **Mary McKillop** in njena prva šola je bila preprosta staja sredi polja. Prav zaradi ustanovitve in razcveta te redovne družbe je Tenison Woods lahko uresničeval svoj vzgojni sistem. Že leta 1871 so sestre jožefinke vodile 35 šol v škofiji. Velikokrat so živele v veliki revščini in po-

manjkanju, a šle so rade tja, kjer so jih potrebovali. Nikdar niso hotele vzeti državne podpore, četudi bi jo lahko dobile.

Osebnost Mary McKillop je najpristnejši dokaz velike uspešnosti družbe in če že ni njena ustanoviteljica, je vsekakor priznana utemeljiteljica, brez katere bi stvar kmalu propadla. Mary je sama uvedla dolgo vrsto sester v skupno življenje in jih poučevala v umetnosti vzgoje in svetosti. Včasih so sestre živele daleč od cerkve in niso imele priložnosti niti za nedeljsko mašo. Zato so si izoblikovale nov način duhovnega življenja. Skupna molitev, petje in obiski Najsvetejšega – to so bile prvine njihove duhovnosti. Mary jim je govorila: "Res ne preživim veliko časa v molitvi, a čutim, da me božja bližina spremlja povsod in se mi izpolni vse, kar prosim v molitvi. Tudi rada pišem v kape: takrat se počutim tako blizu Jezusu."

Bila je močna in vztrajna žena. Uporabiti je morala veliko svojih moči, če je hotela ostati neodvisna, saj so škofi in razni duhovniki zaman skušali dobiti oblast nad njeno družbo. Leta 1871 se je zgodila zanimiva in presenetljiva zgodba v avstralski katoliški zgodovini: adelaidski škof Sheil je Mary McKillop zaradi nepokorščine izobčil iz Cerkve. Škof Sheil je bil že bolan in se je dal vplivati od nekoga, ki ni prenašal Tenisona Woodsa. Izobčenje, ki ga je škof preklical

le devet dni pred svojo smrtjo, bi skoraj uničilo novo redovno družbo. Prav imajo duhovni pisatelji, ki imenujejo boj za oblast hudičevo iznajdbo. Ta element je doma povsod, kjer so ljudje, tudi v Cerkvi. Škofje so hoteli to mlado in uspešno dužbo podrediti, pa četudi z najboljšim namenom: škof naj bi bil vrhovni predstojnik, redovne hiše po župnijah pa pod upravo krajevnih župnikov. A Mary si je zadevo predstavljala drugače in je imela dovolj moči, da ni popustila. Potovala je v Rim, kjer so ji leta 1874 potrdili redovna pravila. Škofje so računali, da vedo, kako meljejo rimski mlini, niso pa računali na božje. Pritožili so se prvič in tudi drugič. Zaman. Leta 1888 je papež Leon XIII. povzdignil avstralsko družbo sester jofefink v kanonično kongregacijo, ki je imela popolno samostojnost in ni bila podrejena upravi škofov. Mary McKillop je za ceno velikih naporov, očitnih krivic in

poniževanj vzdržala na poti, ki si jo je izbrala in začrta-
tala že ob srečanjih z ustanoviteljem Fr. Tenisonom Woodsom.

Dne 26. novembra 1986 je papež Janez Pavel II. dejal redovnikom in redovnicam, ki smo bili zbrani v koncertni dvorani sydneyjske opere: "Zahvaljujem se za tako številna življenja, ki živijo po milosti, katero Bog daje po Jezusu Kristusu. Izredna pričevalka, ki mi je poznana, kajti njen primer mi je bil predstavljen, je Mary McKillop, mati Mary od Križa, utemeljiteljica sester svetega Jožefa presvetega Srca. Z vami delim upanje, da bo, ko bodo zbrani vsi potrebni dokumenti za njeno beatifikacijo, s tem dan poseben pečat priznanja redovnemu življenju v Avstraliji."

Nekdanja izobčenka naj bi postala prva avstralska svetnica. Zares svojevrstna zgodba avstralske katoliške zgodovine.

/Dalje/

Pogled na sydneyjsko Opero izpod obokov
prav tako znamenitega sydneyjskega mostu

Skrinja

EMILIJAN CEVC

Hiša brez domače skrinje se mi zdi kakor človek, ki so ga za nekaj velikega opeharili. Rekli so mu: "Sedi kraj poti in razsipaj darila ter osrečuj ljudi!" Tako so mu rekli in človek je bil vesel kakor otrok, ki sme prinesiti beraču kos kruha. Skakal je in plesal in njegov glas je bil podoben pesmi: "Veliko so mi dovolili; vsem ljudem smem podeljevati radost . . .!" Ko pa je odprl roke, je videl, da so prazne, prazne kakor ledeniška kotanja in da nima ničesar, kar bi lahko podelil. In tedaj je šel in se zgrudil v duši; nič več ni bilo smehljaja na njegovih ustnicah, star je bil in osamljen. Nobenemu človeku se ni znal približati in nihče se ni zmenil zanj, kajti bil je kakor presušen studenec, ob katerem nihče ne išče napoja. Za nekaj velikega so ga opeharili . . .

Hiša brez domače skrinje – opeharjena hiša, podobna drevesu, ki se mu je črv zajedel v srčiko debla. Mnogo je danes takih človeških bivališč. In črv se zaje še v človeka, izpije mu vso preprosto srečo, ki mu jo je zemlja darovala v radost . . .

Toda v naši vasi še utripljejo lesena srca skrinj; te zveste čuvarice še skrivajo domače zaklade in le ob največjih praznikih se odpro.

Videl sem po kaščah velike skrinje polj: kakor prastare skrinje zaveze počivajo pod plaščem prahu, polne žita in semen. Njih življenje je podobno življenju starih pastirjev, ki v divji samoti spoznavajo jezik zemlje in živali. Bliže so zemlji kakor ljudem. Dvogovori z žitom in plodovi zemlje so jih naučili prvinskih resnic, ki jih človek nikdar ne more dojeti.

Toda v hišah, sredi našega življenja, bivajo druge skrinje, lepše in zaupnejše, podobne ženi, ki spremlja naše življenje v tihem umevanju in vse posveti z dotikom svojih dlani. Stare matere so se sklanjale nad nji-mi, svatovsko vriskanje še zveni iz njihovih stranic in pesem o nesrečni Mladi Bredi, ki je zajokala:

Ko mi boste balo nakladali,
nakladali, v skrinjo jo spravljali,
šlarasto mi pečo zgor denite,
jo vrh vsega blaga položite.
Peče bodem najpred potrebnala,
z njo si srčne rane zavezvala . . .

Ob tej pesmi zažive v mojih očeh tiste velike grajske skrinje, pred katerimi so poklekale grajske gospe in gospodične v dolgih večerih, ko so se jim možje in ženini borili po daljnih bojiščih in so vsem pevcem utihnile citre. Drugo za drugim so jemale iz skrinj platno in volno, svilo in težki gentski škrlat, grško svilo in laški žamet; slapovje belih tančic jim je oblilo roke, kozuhovina je zadišala po živalih in ta vonj jim je napolnil telesa z bolečo strastjo. Oči so se jim izgubljale v lesketu zlatih verižic in sponk, biserne diademe so si pomerjale na bogastvu svojih las. Stale so ob skrinjah v mračnih grajskih izbah, prepojenih z vonjem po svečah in živem kamnu, in vanj se je mešal duh arabskih dišav in moškata – kdo ve, kateri ljubljeni vitez je prinesel te vonje iz Svete dežele in vzhodnih obal. Oči so jim bile kakor jezerca, ki zažare v visokem soncu, in srca kakor ajdov cvet – bogastvo lesenih skrinj se je zablislilo v hlad grajskih zidov, kakor bi se razprlo veliko srce.

Potem so te žene umrle in zadnji lesk je zdrknil v kamnitno rakev v grobnici grajske kapele. Druga za druga so skrinje preperete po gradovih, kakor bi jih razžrla žalost po gospodaricah, ki se niso več vmile; sovražne roke so jih izropale, razvihran, ognjen konj je zadirjal na strmih strehah gradov in vrh hribov so zastrlela pošastna okostja razvalin, ki jih ume obuditi samo še pravljica . . .

Toda v naročju kmečkih domov je skrinja živela dalje, ko se je spomin na grajske gospe in njih skrinje, polne zlata in biserov, že zdavnaj preselil v pravljice. Ostala je kakor ponižna roža, ki cvete še tedaj, ko so se njene ponosne sestre po bogatih vrtovih že zdavnaj sklonile v smrt. Ostala je ob podobi naših mater, zaklenjena in zvesta kakor njih srca. Dva moža jo komaj dvigneta in nikoli ne zapusti kota, kamor so jo nekoč postavili kakor temelj življenja, ki bo zorelo ob njej.

Včasih me obide želja, da bi s pestjo udaril po njej, s stisnjeno pestjo, da bi jo tolkel kakor trmasto žival, brez usmiljenja, da bi mi v bolečem odzvoiku izkričala zadnjo skrivnost . . .

Povedala bi mi, kako je bilo tedaj, ko je sedel na njej otrok in so rekli:

“Preljubi ženin, skrinja je zapečaten; ne moremo jo odpreti, dokler je ne odpečatiš.”

Potem bi mi govorila, kako se je sredi smrečic in zastavic peljala skozi sončni dan, ko so kraguljčki zvončkali in je pela harmonika, na skrinji je ležal velik hlep kruha, v njem so tičale vilice, na vilicah pa je bil nataknjen masten flancat.

Dolga je njena povest in obraz žene, ki se je na začetku povesti v svoji razcveteli mladosti prvokrat sklonila nad skrinjo, je na koncu zgodbe nabrazdan in uvel kakor lanski sad.

Toda rad bi govoril o najlepši skrinji in najlepšem srcu naše vasi.

Kakor bela ovca z rdečimi očmi leži Nežina hišica na robu vasi, kjer zavije ob križu med gore ozka dolina s svojim kolovozom, potokom, nekaj krpami njiv in s preobiljem sence, kajti sonce se le kratek čas mudi v njej.

To je dom osamele žene z rdečimi oknicami in Marijami iz voska in porcelana, z mnogimi svetniškimi podobami in križci vseh velikosti, s papirnatimi in voščeniimi rožami in snežnobelim prtom na mizi ter z duhom po jabolkih, kavi in zdravnih rožah, ki jih je žena nabrala po gorskih travah in gozdovih. Toda najlepše v hiši je velika skrinja ob peči.

Da, ta skrinja!

Kakor skrbna botra živi v svojem kotu in pozna vse nadloge in radosti osamele žene. Pogrnjena je z vezenim prtom, ki se ji kakor povodenj pisanega cvetja in ptičev razliva čez robove. Spredej je poslikana s šopki rož – naši ljudje tako ljubijo rože! – in s podobami svetnikov kakor kapelica, da bi človek kar gledal ter od začudenja sklepal roke. Sicer pa je vsa modra, modra, kakor bi ji cela njiva lanenih cvetov podarila svojo barvo. Pravilnost njenih ravnih ploskev se veže v trpko urejenost. Ključavnica je skovana v podobi srebrnega tulipana.

Ta skrinja je posoda Nežinih hrepenenj in zvestobe, čuvarica njenih spominov. In žena jo odpira počasi in spoštljivo kakor duhovnik tabernakelj. Resnično, človek mora čutiti spoštovanje pred svojim življenjem in svojimi spomini.

Kadar jo hoče odpreti, poklekne k njej ter počasi, počasi obrača ključ v tulipanovi ključavnici. Kajti žena mora paziti, poslušati kakor zdravnik na utrip srca, čakati na pravi trenutek. Uho nasloni tik na pokrov – kakšna zaupnost je v tem priklonu glave! –

usta na lahko razpre, oči so ji polne pažnje, še dihata si ne upa . . . Počasi obrača ključ, čigar bradica neslišno potuje nekje med naoljenimi zobci v steni skrinje. Dvakrat se je ključ že obrnil, zdaj gre v tretje. Nenadoma žena še bolj prisluhne, občutljive roke ji začutijo, da je v ključavnici nekaj prijelo, neko pero se nateza, žena mora napeti vso moč prstov, še malo, še malo . . . “Tik” – v ključavnici na rahlo počí – tedaj mora ključ hitro zasukati na levo in skrinja je odklenjena.

Da, kovač, ki je izdelal to ključavnico, je bil mojster v svojem delu!

Pokrov škriplje kakor lesa na gorskem pašniku, ko žene pastir ovce v stajo, in po vsej izbi se razlije vonj po sivki, dobri, topli vonj, ki vznemirja telo, pomešan z vonjem presnega perila in sladkim duhom blaga. Barve zažive v soncu; druga za drugo se obleke, lepo složene v skrinji, prebujajo: ošpetliji iz tankega belega platna z lepo nabranimi rokavci zašume kakor brezovo listje; rožasti židani modrci, ki so še ohranili oblike ženskih prsi, zadihajo v ženinih rokah; suknena krila s svilnatimi robovi se razvijajo; pisane rute stresajo dolge rese in ena je spreminjasta kakor večerna voda; čipkasti robci, vezeni prtički, tudi prtiček za jaslice z napisom: “Slava Bogu na višavah . . .”, se zablešče Neži v rokah kakor mrtvi golobi s povešenimi krili. Prav v desnem kotu skrinje dremlje debela, v zeleno usnje vezana knjiga, največji zaklad Nežine skrinje, in na njenih platnicah je zapisano z zlatimi črkami: “O rožah, zlasti o tistih, ki nucajo za človeške in živalske bolezni.” Knjiga je pisana na roko, z drobno, zelo lepo pisavo, ki je že malo obledela, in zraven so barvaste slike, ki so prav tako na roko risane. Na teh slikah cveto rože z rdečimi, modrimi in rumenimi cvetovi, njih listi so zeleni kakor bakreni volk in teh rož je toliko, da jih nihče ne more vseh poznati. Nekatere imajo cvetove, ki jih je mogla zemlja pognati le v veliki razposajenosti ali pijanosti; vse barve se križajo na njih; zdaj so cvetovi podobni ptičem z razprostrtimi krili, zdaj žuželkam z dolgimi tipalnicami, zdaj pentljastim šolenčkom . . . Nobena domišljija bi jih ne mogla popisati. To so rože prekmorskih dežel, pragozdov in velikih močvirij, ki puhte pod tropično sonce. Pod vsako podobo pa je z rdečilom napisano latinsko ime rože in bolezni, ki jo ta roža ozdravi. Že sama imena so kakor pesem: *Viola mirabilis*, *saxifraga rotundifolia*, *sempervivum*, *arthemisia* . . . Tudi srce ima svojo rožo, ponižno, rdečkastobelo špajko – baldrian. Tu je arnika in rman, dobra misel in gozdni črnilec in mnogo, mnogo drugih rož. Kar jecljam od začudenja, ko jih gledam. In na prvo stran knjige je nekdo zapisal: “Zdravnik rase v srcu in prihaja od Boga.” Nehote se ozrem v Nežo. To knjigo je

dobila od botre in ta jo je podedovala po stricu župniku, silno dobrem človeku, ki je mnogo pomagal ljudem na duši in telesu. Zdaj pa so vse te rože zacvetele Neži v sčcu in kadar se skloni nad bolnika, začuti ta v nosnicah vonj vseh z zdravilno močjo blagosloavljenih rož, ki cveto v ženinem srcu. Toda Neža ve, da bo prišla ura, ko se bo morala vsa njena modrost skloniti pred božjo voljo, ko bodo vse rože po travnikih in gorah zanj prenehale cveteti. Na tisto tiho, veliko službo zadnje ure čaka z modrim trakom prevezan ovitek na dnu skrinje: v njem je čisto nova rjuha in skrbno zložena črna obleka s črno ruto. Poslednja in velika skrb preproste žene, ki je spoznala preveč gorja, da bi se bala smrti . . .

Toda skrinja ima še predalce, kjer so shranjene največje dragocenosti.

Tu je lesena škatlica z velikimi uhani in rdečimi koralami, ki jih je Neža nosila, ko je bila še dekle. Zraven počivajo mašne bukvice s koščenim križcem na platnicah, v svilenem papirju pa je zavit za palčev noht velik cekin, ki ga je Neža dobila od birmanske botre. Toda drugega denarja v skrinji ne najdeš. "To ne spada sem, je preumazano . . ." pravi Neža. Denar, ki si ga prisluži z nabiranjem zdravilnih rož, spravlja v omarico, vzdano v steno. Res, kaj naj bi počel umazani, tolikokrat prekleti papir poleg prepererelega lecta stega srca z zrcalcem in listkom, ki nosi napis:

Srce dam ti in rokó,
če je tud teb prav takó.

Shranjeno je v škatlici, ki še vsa diši po rožnatem milu in ima na pokrovcu naslikan šopek vijolic.

O, neznatne dragocenosti, ki prepletajo rožni venec Nežinega življenja! Skrila jih je v mrak svoje skrinje kot ljub, čeprav večkrat boleč spomin, boleč kakor pismo, ki ga zdaj izvija iz spremenjaste rute ter potem dolgo strmi v velike, nerodne črke na njem . . .

. . . Slovenskim vernikom bi rad še tole povedal: da je Bog "Slovenec" in "Anglež" in "Kitajec", da razume vse jezike in da je povsod doma. Tudi katoliška Cerkev je katoliška (katholikos — vesoljen) v tem, da je povsod doma. Je slovenska, nemška, pa poljska in italijanska . . . Stili so različni in razlike so, ki včasih tudi bodejo. Konec koncev pa smo vsi e n o . Zame osebno in za vsakega vernika je silno važno to, da smo doma povsod.

/Nadškof A. Ambrožič v razgovoru za slovensko oddajo radia 3EA/

Prav na koncu je pripisano:

"Nežika, moli, moli! Ljudje so stokrat hujši od zverin! . . ."

To je zadnje pismo njenega moža. Komaj ga je spoznala, že ga ji je vzela vojska. In potem so se norčevali, da je padel za domovino! Toda Neža ve, da se ji je zgodila velika krivica, njej in vsem ženam in materam, ki jim je nekdo, ki ga niso ljubile in ki njih ni ljubil, ugrabil to, kar so najbolj ljubile — može in sinove. Tomaž je padel — nihče ne ve, kje počiva njegovo telo: ali sredi širne travnate planjave ali med skalami gorskih prepadov ali na dnu močvirnih rek . . . Niti otroka ji ni utegnil podariti. In žena si je nadela črno oblačilo, poročno obleko zaklenila v skrinjo, zadnje pismo položila vanjo — in z njim svoje srce. Posihmal je ostala sama v svoji hišici, sama s svojimi svetniškimi podobami, s soncem na belo pogrnjeni mizi in s spomini v pisani skrinji. Sama s svojo zvestobo umrlim in z ljubeznijo do vseh žalostnih in pomoči potrebnih.

Znotraj, na pokrovu skrinje, sredi romarskih podob, je nalepljena obledela fotografija moža-vojaka. Njegove oči — nekoč so morale biti vesele in žive — gledajo trudno in goré v čudni vročici.

"Vidiš, to je moj Tomaž . . ." pravi Neža.

Šele pozneje sem se zavedel, da je Neži njena skrinja več kot navadna skrinja: v spominih in v preprostem lectastem srcu hrani tisto, česar ji zemlja nikoli ne bo vrnila — srce njenega moža.

Vidim, da si Neža z levico potegne čez oči, ko z desnico spušča težki pokrov na skrinjo.

"Ali bi pil malo kave?" mi pravi, kakor bi hotela prikriti bolečino. Ko jemlje iz bele omare z modrimi cvetovi porisano skodelico, se ji obraz kakor vedno smehlja z dobrim nasmehom stare žene; posut je z drobnimi gubami, tako skrivnostno zgovornimi.

Ideološka kriza komunističnih režimov

SEDANJE mednarodno politično pozorišče označuje globoka kriza komunističnih režimov. Kriza je gospodarska in ideološka. Stalin je trdil, da Sovjetska zveza koraka v komunizem, da bo dohitela in prehitela kapitalizem. (Stane Kavčič). Bil je slab prerok, kot danes vidimo vsi. Gospodarske težave komunističnih režimov pa imajo svoj izvor in korenine v ideologiji, bolje v partijski diktaturi. Partija je avantgarda, partija nosilec pobud na vseh področjih, partija je nezmotljiva; kratko, partija je vse in brez partije ne sme biti ničesar. Do skrajnosti je to vero pripeljal Stalin v Sovjetski zvezi in jo povezal z osebno diktaturo. Kajti v partiji je najvišja oblast partijski generalni tajnik. Ta ima v vsem zadnje besedo, končno odločitev. Tako se je partija spremenila v osebno diktaturo partijskega tajnika.

To je sovjetski model socialistične družbe, ki so ga sprejele vse partije po zadnji vojni, sprva tudi jugoslovanska pod Titom. Diktatura proletariata se je spremenila v diktaturo partije, diktatura partije pa v diktaturo partijskega tajnika, kar je Hruščev imenoval "kult osebnosti".

STALIN ŠE NAPREJ ŽIVI

Čeprav je Stalin umrl in so uradno zavrgli stalinižem, je ta še nadalje praktično živel, čeprav pod drugimi imeni. V bistvu partij se po Stalinovi smrti ni nič spremenilo, ne v Rusiji ne v drugih komunističnih državah. Diktatura je ostala in z njo okrnitve vseh svoboščin. Človek – svobodno bitje – je ostal okrnjen v delu svoje človeške narave. Toda to ne more trajati v nedogled, človeška narava se prej ali slej upre. To se pravi, da se tudi v diktaturi prej ali slej pojavi hrepenenje po svobodi. To zajame najprej posameznike, potem pa vedno širše sloje. Pod Stalinom je bila diktatura tako vsestranska in prefinjena, da je Stalinova tajna policija pregnala v Sibirijo ali postavila pred puške vsakega, ki je drugače mislil kot Veliki Stalin. Tako so v letih velikih čistk (1936 – 1938) bili obsojeni in usmrčeni tisti revolucionarji iz prve ure, ki so kako drugače mislili kot "batjuška" Stalin. Postrelili so Buharina, osebnega Leninovega prijatelja, Rikovova, predsednika Sovjetske zveze, maršala Tuhačevskega in Blücherja, pa Trockega in Zinovjeva in toliko in toliko drugih znanih in manj znanih.

Teror je bil absoluten. Tako so v Stalinovih čistkah končali tudi voditelji jugoslovanske partije, Gorkič in drugi, ki so takrat bivali v Moskvi. Danes se je ustvarilo prepričanje, da so se takrat rešili samo tisti, ki so s Stalinom sodelovali proti svojim tovarišem. Zato so

osumili italijanskega partijskega voditelja Togliattija, da je sodeloval v Stalinovih čistkah, in tudi Josipa Broza-Tita. Gre za sume, ki niso potrjeni, imajo pa svoje opravičilo v ozračju tistih let v Sovjetski zvezi.

HREPENENJE PO DEMOKRATIČNIH SVOBOŠČINAH

Noben teror ne more biti večer. Hruščev je staliniščne metode omilil: drugače mislečih niso več streljali, marveč so jih zapirali v umobolnice ali pošiljali v taborišča. Pasternaka npr. so samo izolirali in Aleksandra Solženicina izgnali iz države. Bil je korak na boljše.

Zunaj Sovjetske zveze, v satelitskih državah, so jarem stalinižma še težje prenašali. Odtod upori Poljakov, Čehoslovakov pod Dubčkom, pa Madžarov za časa Imre Nagyja. To so bili klici po svobodi, po "socializmu s človeškim obrazom". Ti poskusi so bili seveda zatrti, toda hrepenenje po svobodi je ostalo.

Mlajše generacije, ki so stopale na pozorišče, so si želele več svobode, več demokracije. Socializma kot takega ne zavračajo, saj ima tudi marsikaj dobrega v sebi, zavračajo pa "demokratični centralizem realnega socializma". Klic mlajših generacij po vseh socialističnih državah je: "Več demokratičnosti!" Zdi se, da se je tej zahtevi odzval Mihail Gorbačov v Sovjetski zvezi. Njegova "perestrojka" in "glasnost" sta v soglasju s temi željami in zahtevami, kakor tudi posmrtna rehabilitacija ustrejenih partijskih voditeljev.

SPOPAD MED KONSERVATIVCI IN DEMOKRATI

Seveda pa pri tem ne gre gladko brez nasprotovanja, brez odpora s strani tistih, ki so še vedno navezani na stare leninistično-staliniščne dogme in nauke. Zato je videti v vseh socialističnih državah spopad med "tradicionalisti" oz. "konservativci" in "demokratično levico". To je opaziti tudi v Jugoslaviji in še

posebej v Sloveniji. Ljubo Bavcon npr. piše:

“Prodrlo je spoznanje (po prelomu s Stalinom leta 1948), da leninsko-stalinski model socializma ni edini možni model in nastala je zamisel o demokratičnem, samoupravnem socializmu. Od tedaj pa do današnjih dni obstajata v Jugoslaviji socialistična demokratična leva in socialistična (realsocialistična) desna težnja in poteka njun nenehen spopad” (NR, 8. 4.).

Socialistično demokracijo sta že v začetku sedemdesetih let zagovarjala v Sloveniji Stane Kavčič, v Srbiji Nikežić. Toda “konservativci” s Titom in Kardeljem na čelu so ta razvoj zavrl in odstranili vse “demokrate”, “liberalce” in “tehnokrate”.

O tem pravi isti avtor: “Morda je značilno, da skorajda ni vidnejšega člana jugoslovanskega političnega vodstva, za katerega bi se lahko reklo, da je deloval vselej in dosledno na strani socialistične demokratične levice. Kdor je hotel ostati v “nomenklaturi” (v številu vodilnih) ali vsaj kot član Zveze komunistov, je moral sklepati kompromise, kdaj pa kdaj umolkniti in čakati na primeren trenutek za ponovno pomlad demokratične zamisli socializma” (NR).

GOSPODARSKA KRIZA SILI V DEMOKRATIČNOST

V sedemdesetih letih so se vse socialistične države silno zadolžile pri kapitalističnem Zahodu. V osemdesetih letih so morale začeti z odplačevanjem dolgov in obresti. In tu se je zataknilo. Pojavila se je gospodarska kriza v vseh državah realnega socializma in z njo inflacija, nižanje življenjske ravni, padanje plač. To je pognalo delavce v stavke, ki bi jih socializem ne smel poznati.

Delavcem se je pridružila kritična mladina in za njo še intelektualci, pesniki in pisatelji, z vedno glasnejšo zahtevo po demokratizaciji. Seveda “oblast” vidi v tem “kontrarevolucijo”, v resnici pa se “konservativci” samo bojijo za svoje stolčke. Odtod še vedno represije v raznih oblikah. Kljub temu iz dneva v dan raste in se krepi zahteva po večji demokratičnosti, po večji svobodi, po večjem spoštovanju človeka in njegovih pravic. Spopad bo šel naprej med padci in vzponi. Toda končno bo gotovo zmagala svoboda, ker je človek po svoji naravi svobodno bitje, ki ga ne moreš za vedno vkleniti v nobene verige.

Iz “Katoliškega glasa”

Samo voda,
ki jo damo žejnemu,
nas bo napojila.

Samo kruh,
ki ga damo lačnemu,
nas bo nasitil.

Samo obleka,
ki jo podarimo potrebnemu,
nas bo oblekla.

Samo beseda,
ki ublaži bolečino,
nas bo potolažila.

Samo bolnik,
ki ga obiščemo,
nas bo ozdravil.

Samo jetnik,
ki ga rešimo,
nas bo osvobodil.

T. CONSALVATICO
/prevedel Vinko Žakelj/

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
 Holy Family Slovene Mission,
 51 Young Ave., W. Hindmarsh, S. A., 5007
 (P. O. Box 159, Hindmarsh, S. A., 5007)
 Tel.: (08) 46 9674

DAN OČETOV je za nami z lepimi spomini nanj. Kot ponavadi so tudi letos otroci slovenske šole našega verskega središča pripravili očetom kratek spored recitacij in pripovedovanja, iz svojih instrumentov pa v naši dvoranci izvajali lepe domače melodije. Vse navzoče je navdajalo veselje, hvaležnost in pa ponos na otroke ter njih znanje slovenskega jezika. Po končanem sporedu smo letos prvič izbrali "očeta leta", ki je zaslužil in zasluži vso pozornost naše skupnosti: **Tone Jesenko**. Tonetu je tako naša skupnost vsaj delno pokazala hvaležnost, kajti on je njen zdrav temelj, na katerega se lahko zanesete. Kljub temu, da včasih pride vihar, se mu Tone ne da omajati. Pred leti, ko je bil med nami ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar in si je ogledoval kovana Tonijeva dela v naši cerkvi – oltar, prižnico, tabernakelj . . . – je rekel: "To je mož globoke vere!" Da, mož brez kakršnega koli dobičkarstva ali računanja na kake posebne pravice, ker je napravil zastonj to in ono za slovensko središče. To so tudi razlogi, da je bil pred letom dni imenovan za predsednika našega misijona in svojo službo še zdaj vestno opravlja.

Naj še enkrat veljajo iskrene čestitke in zahvala za vso požrtvovalnost našemu misijonu!

Ko že pišem o Tonetu, bi rad povedal tudi, da so si rojaki, ki redno prihajajo v našo cerkev, želeli urediti kapelico v čast brezjanski Mariji Pomagaj. Ta želja se je končno uresničila. Kovaško kladivo je skoraj vse leto pelo svojo glasno pesem v delavnici na Jesenkovi domačiji. Toni je skrbno koval iz železa podobo brezjanske Kraljice, ki jo krasi lep okvir z motivom slovenskih nageljnov. Kapela je napravljena tako, da se lahko v njej celo mašuje, saj je Toni naredil tudi oltar, ki je miniaturna glavnega daritvenega oltarja. Nad podobo Marije Pomagaj in oltarjem se razprostira baldahin iz železnih palic. Vse delo in material je Toni daroval naši cerkvi. Naša umetnica Anita Isler se je potrudila in umetniško pobarvala podobo, da še lepše deluje. Oltar, baldahin in podstavek za svečke pa je strokovno pobarval naš znani pleskar Slavko Ivančič. Tudi vsa ta dela so bila opravljena zastonj in Bog povrni našim dobrotnikom.

Tako je v naši cerkvi zdaj lepše in nova kapelica zelo privlačna za zbrano molitev. Blagoslovil jo je nadškof-pomočnik dr. Alojzij Ambrožič iz Kanade ob svojem obisku med nami v Adelaidi.

Z Očetovske proslave v naši dvoranci: na sliki so pri nastopu **MARCO SELAN**, **OLIVIA KRESEVIČ** in pa **FILIP IVANČIČ**. Dobro so se odrezali in vsi smo ponosni nanje.

Dne 20. avgusta sta pred Bogom, našim oltarjem in našo skupnostjo sklenila zakonsko zvezo **Slava Ivančič**, hči poznanih staršev, dobrotnikov našega misijona, Toneta in Hedvike Ivančič. Ženin je italijanskega rodu, **Michael Graziano**. Priči sta bila Majda Frei roj. Ivančič in Antonio Paradiso. Mlademu paru želimo obilo božjega blagoslova in medsebojnega razumevanja na novi skupni življenjski poti. Dodajamo tudi željo, da bi se oba še vnaprej rada udeleževala maše v naši cerkvi!

Na misijonsko nedeljo v mesecu oktobru bo po maši v naši dvoranci **misijonski B. B. Q.** Dohodek te prireditve je namenjen misijonam. Sveto mašo pa bo ta dan oblikovala naša mladina. Prijatelji misijonov lepo vabljeni!

P. JANEZ

IZPOD TRIGLAVA

LJUBITELJI PLANIN so se v sredo pred Velikim smarnom udeležili svete maše na Kredarici. Posebno srečanje je bilo tam že lansko leto. Tja pod Triglav so prišli, da bi se Bogu zahvalili za ta prelepi visokogorski dar, prednikom pa, da so omogočili varen dostop nanj. Stvarniku so se priporočili za varno hojo po gorskih vrhovih, pa tudi za varno hojo v vsakdanjem življenju.

Ob koncu maše je dovški župnik France Urgabija, pod katerega teritorialno spada Kredarica kakor tudi Triglav sam, povedal, kako si mnogi planinci iz srca želijo, da bi na Kredarici spet stala kapela. Posvečena naj bi bila Lurški Materi božji. Zgradili naj bi jo po predvidenih načrtih na mestu, odkoder se odpira čudovit pogled proti očaku Triglavu in bi se lepo vklapljalja v naravno okolje. Dokler se ta želja planincev ne bo uresničila, se bodo pa zbirali k maši na prostem.

ŽE TRETJE LETO zapored opravilja Dolenjski muzej arheološke raziskave na nekdanji kapiteljski njivi nad Marofom. Tam so namreč našli največje prazgodovinsko pokopališče na področju Novega mesta, ki sega v čas nekaj stoletij pred Kristusovim rojstvom. Letos izkopane najdbe bodo na ogled na posebni razstavi, ki bo odprta meseca oktobra v Dolenjskem muzeju.

V POLETNIH DNEH se turisti ne zadržujejo samo ob morju, ampak povsod po Sloveniji, kjer je kaj zanimivega. Tako so prav turisti tudi dostikrat vzrok, da oživijo stari običaji, ki prinesejo svoj dobiček in so zanimivi ne le za turista, ampak tudi domačina. Tako so v starem središču Ljutomera pripravili "preški sejem" po vzoru tistega izpred več kot sto let. Poleg so nastopile še razne folklorne skupine, ljutomerski golobarji pa so izpustili tristo golobov-pismonoš. Na Bledu pa so z "gorenjsko ohcetjo", ki je trajala več dni, prikazali stare ženitbene običaje tega kraja.

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

Te je s pomočjo domačinov zapisala in pripravila Tončka Maroltova, dasi jih sama ni več dočakala. Ob slikovitem planšarskem jezeru na Jezerskem so pripravili "ovčarski bal". Obiskovalci so si tudi ogledali, kako so nekdanj ovce strigli, ročno krtačili volno in jo predli. Prikaz dela so popestrili s predstavitvijo zgodovine Jezerskega.

SPOMINSKA PROSLAVA ob 150-letnici rojstva kardinala Jakoba Missie, zaslužnega voditelja Cerkve na Slovenskem, je bila v nedeljo 7. avgusta, v župnijski cerkvi v Križevcih pri Ljutomeru. Evharistično slavlje je vodil mariborski škof Franc Kramberger, ki je blagoslovil tudi spominsko ploščo. Na plošči je zapisano: Tu je bil krščen 1. julija 1838 dr. Jakob kardinal Missia, knezoškof ljubljanski, nadškof goriški, rojen 30. junija 1838, umrl 24. marca 1902, ob 150-letnici rojstva – župnija sv. Križa.

O tem doslej edinem slovenskem kardinalu je dejal papež Janez Pavel II.: "Na prelomu zadnjega stoletja je predstavljal Slovane srednje Evrope v kardinalskem kolegiju. Bil je neustrašen branitelj človeških pravic pripadnikov raznih etničnih skupin in neutruđen pospesevalec vzgoje duhovnikov in katoliške prenovne svojih vernikov."

STATISTIKI ugotavljajo, da v Jugoslaviji vse redkeje zamenjujejo svoje avtomobile z novimi. Število registriranih vozil sicer še počasi narašča, vendar pa je obnova vedno počasnejša. V Sloveniji pride en avto na 3,8 prebivalcev. Tako je bilo lani prijavljenih 514 tisoč osebnih avtomobilov, kar je relativno največ v Jugoslaviji. Na drugem mestu je Hrvaška, nato ožja Srbija, Vojvodina, Makedonija, Črna gora in na zadnjem mestu Kosovo.

V **SLOVENIJI** bodo začeli v jeseni snemati televizijsko nadaljevanko "Potovanje okoli sveta". Bo produkcija beograjskega "Avala" filma in ameriške NBC. Prve dele bodo posneli v Rakovem Škocjanu, Postojnski jami in ob Cerkniskem jezeru, kjer že zdaj gradijo v ta namen kitajsko vas.

VISOKO ODLIKOVANJE mariborske škofije je letos prejela ameriška Slovenka **Gizella Hozian**, prekmurskega rodu. Živi v Chicagu, kjer je bila tudi rojena, a je svojo mladost s starši preživela v Gornji Bistrici, župnija Črenšovci v Prekmurju. Ne le, da že dolga leta odlično deluje v raznih verskih društvih, saj je nad petdeset let vodila chicaško Društvo sv. Ane. Ves čas se je zlasti zavzemala za Slomškovo beatifikacijo in si vzela celo za svoje življenjsko geslo: Slomešek mora na oltar! Gizella Hozian ima tudi največ zaslug, da so na Gornji Bistrici pozidali cerkev. To naj bi bila prva cerkev, ki bo posvečena Slomšku, čim bo ta enkrat od Cerkve uradno razglašen za blaženega.

Ta njena želja in prošnja je vzdana tudi v cerkveni temeljni kamen.

Poleg listine je odlikovanje, ki ga je prejela nagrajenka, reliefna podoba Antona Martina Slomška s škofijskim grbom in napisom: Za zvesto služenje!

POSEBEN ODBOR ZA ZAŠČITO ČLOVEKOVIH PRAVIC je bil ustanovljen v Ljubljani in sicer tri dni po 31. maju, ko je bil aretiran Janez Janša, kateremu so sledile še aretacije ostalih. Najprej se je imenoval Odbor za zaščito Janeza Janše, pa se kmalu preimenoval in dobil gornje širše ime. V ljubljanskem Telexu (4. avgusta letos) beremo, da je k Odboru pristopilo okoli 900 kolektivnih organov in 70 tisoč posameznikov ter so s tem "odpadli tudi zadnji argumenti proti legitimnosti" tega Odbora.

KRUH se je sredi avgusta podražil za 60 do 80 odstotkov, najbolj pa so se podražile žemlje in pecivo. Za male žemlje je treba po novem odšteti kar 220 namesto prejšnjih 120 dinarjev. Bel kruh stane po novem 2200 dinarjev (doslej 1380), črn kruh 1850 dinarjev (doslej 1020), cena polkilogramskega ajdovega trajnega kruha pa je od 860 dinarjev poskočila na 1500 dinarjev. Staro ceno je ohranil samo osnovni kruh, ki mu pravijo tudi socialni, a povpraševanja zanj ni veliko, najmanj v obdobju počitnic, ko so skoraj edini njegovi odjemalci vojaki.

MED ZLATOMAŠNIKI našega leta je tudi koroški Slovenec, prelat dr. **Janez Hornböck**, ki je poleg župnikovanja v Podgorjah vsa leta po vojni podpiral tri vogale Družbe sv. Mohorja v Celovcu in jih še. Brez njegove dejavnosti, iznajdljivosti in odločnosti bi celovška Mohorjeva družba danes ne bila tako razvita in na močnih temeljih. Največje zasluge ima zlati jubilar tudi za tri dijaške domove, kjer se v katoliškem in slovenskem duhu vzgajajo bodoči slovenski izobraženci zamejske Koroške.

Tudi avstralski Slovenci se pridružujemo ostalim rojakom doma in po svetu z iskrenimi čestitkami in željo: "Še na mnoga zdrava leta!"

LJUBLJANSKO "DELO" je letos 22. marca objavilo tudi to zanimivo pismo o narodnem izdajstvu:

No, končno se je začelo! Ne bomo več sadili rožic! Stvari bomo imenovali s pravim imenom. Moj predsednik SZDL, tov. Jože Smole, me je opogumil. Zato izjavljam naslednje: Vsi, ki so mene, moje otroke, vnuke in najbrž še pravnuke, zadolžili tako, da bomo z obrestmi plačali kar 100 (sto) milijard dolarjev dolgov, so narodni (vele)izdajalci.

Meni je vseeno, ali so živi ali mrtvi, še na položajih ali pa ne več, ali so to počenjali zaradi neznanja ali pokvarjenosti, ali iz malomarnosti ali za osebne koristi. Pravim, meni je to vseeno, prosim pa zveznega jav-

nega tožilca in vse ostale tožilce, naj začnejo pregon.

Dol z narodnimi izdajalci! — Marko Petrovič, Ulica borcev 37, Maribor.

TUDI V "DELU", dne 27. maja letos, pa beremo o (ne)zanimanju za Kardelja tole: "Državna založba Slovenije je v občinskih in osnovnih organizacijah ZK izpeljala akcijo, s katero so želeli preveriti, kakšno zanimanje vlada med slovenskimi komunisti za zbrana dela Edvarda Kardelja, ki bodo v 60 knjigah izšla pri DZS. Po odlično zastavljeni prednaročniški akciji je rezultat naslednji: od 114.000 članov ZK Slovenije se jih je na Zbrana dela Edvarda Kardelja pripravljelih naročiti 8 (osem)."

MILOVAN DJILAS, nekdanja Titova desna roka, kot so ga imenovali po vojni, je imel po 34 letih spet predavanje v Jugoslaviji. Govoril je kakim 300 študentom v Mariboru. Med drugim je dejal, da je Jugoslavija danes prisiljena izbirati med demokracijo in razpadom. "Po mojem gledanju je videti prihodnost Jugoslavije takole: sleherna republika mora najti kompromise prek demokratične povezave. Jugoslavija bo ali demokratska zveza republik, ali pa bo razpadla v različne republike."

Študentje so mu stavili vprašanje, zakaj se je razšel s Titom. Djilas je odgovoril: "Videl sem, kako se poganjajo komunisti za limuzinami in vilami."

CELA VRSTA vlomov in tatvin po slovenskih podružničnih cerkvah je bila v poletnih mesecih. Očitno gre za organizirano krajo starin.

Vabljeni ste
na ŠTIRINAJSTI

MLADINSKI KONCERT

v priredbi slovenskih verskih središč,

ki bo letos prvič v WOLLONGONGU, NSW,
R. S. L. Club, Woonona/Bulli,
455 Princes Highway, Woonona,

v soboto 1. OKT., ob štirih popoldne.

Pestri nastopi slovenske mladine
v glasbi, petju in plesu,
po koncertu pa zabava s plesom.

Vstopnina za odrasle šest dolarjev,
za upokojeince in mladince pa štiri.

Sv. RAFAEL

Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M.,
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N.S.W., 2160)
Tel.: (02) 637 7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Tel.: (02) 682 5478

POKOJNI — Pa naj danes najprej poročam o treh pokojnih. Žal so podatki o prvih dveh zelo pomanjkljivi, zato prosim vsakogar, ki mu je znano kaj več o njima, naj nam sporoči in bomo kasneje dodali razne podrobnosti.

Ob mojem zadnjem obisku v Brisbanu, v začetku julija, so mi povedali o smrti TONIJA LUKMANA. Umril je proti koncu junija ali v začetku julija v starosti 57 let. Pred prihodom v Avstralijo je živel na Bledu, v Avstraliji pa je bil njegov zadnji naslov Tweed Heads, N. S. W., blizu meje Queenslanda. Tam je tudi umrl. Poročen je bil z Avstralko z imenom Joyce.

Dne 19. julija ali okrog tega datuma je v Sydneyu umrl JOHN KEREC. Živel je na naslovu 1/14 Borrondale Road, Kingsford, kjer so ga našli mrtvega. Rojen je bil 7. decembra 1930 in priimek ga izdaja za Prekmurca, kjer naj bi bil rojen v družini devetih otrok. V Avstralijo je prišel star 26 let, torej okrog leta 1956. Poročila pravijo, da je bil zaposlen v rudniku, pozneje kot kuhar na ladji. Živel je na raznih krajih Avstralije: v Melbournu, Perthu, Sydneyu in drugod, v Tasmaniji pa naj bi imel avstralsko ženo z imenom Janice in tri sinove. — Ker je umrl brez sredstev, je pogrebno podjetje Funerals of Distinction v Fairfieldu opravilo pogreb za minimalno ceno 500 dolarjev, kar je plačala pokojnikova prijateljica Margery Walker, naše versko središče pa je plačalo 90 dolarjev za grob na grobišču Sv. Vincent de Paul Society pokopališča Rookwood (številka groba je SVDP - D - 107).

V ponedeljek 5. septembra proti večeru je v hiši hčerke Ine v St. Mary's, N. S. W., izdihnil MIRO-SLAV COLJA. Pokojnik je bil rojen 15. julija 1906 v Tomaževici pri Komnu kot sin Friderika (Italijani so družinsko ime spremenili v "Zolia") in Antonije r. Ukmar. V Avstralijo je prišel leta 1949 in bil najprej v taborišču v Bathurstu. Zaposlil se je pri av-

stralski vojski v Moorebanku blizu Liverpoola, pozneje delal v tovarni stekla v Redfern, nato pa dolga leta, prav do upokojitve, na železnici. V življenju je bil veliko bolan in je preстал več operacij. Stanoval je v svoji hiši v Werringtonu, zadnjih nekaj let pa pri hčerki Ine por. Stanjko v St. Mary's. Poleg nje zapušča še hčerko Dino por. Černe in sina Stanka, v domovini v Kranju pa živi še njegov brat Franc. Žena Pavla r. Lozej, doma iz Komna, je umrla v decembru 1972.

Po pogrebni maši v farni cerkvi v St. Mary's dne 8. septembra je pokojnik dobil svoj zadnji domek ob pokojni ženi na krajevnem pokopališču.

Vse tri rojake priporočamo v molitev. R. I. P.

LIKOVNA RAZSTAVA za zaključek Marijinega leta, ki je bila v naši dvorani odprta v nedeljo 14. avgusta, je pritegnila k sodelovanju širšo plast od naše slovenske. Razstavljenih je bilo okrog 150 del, ki so obsegala slikarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, vezenine, intarzije in drugo. Na povabilo p. Cirila, ki si je razstavo zamislil ter jo tudi uspešno izpeljal, se je odzvalo kar lepo število razstavljalcev ne samo iz Sydneya in N. S. W., ampak tudi iz Canberre, Melbournu, Wollongonga, Surfers Paradise. O razstavi je bil obveščen tudi naš krajevni škof Beda Heather, ki je razstavo priporočil preko duhovnikov vernikom škofije. Oglaševana je bila tudi v katoliškem tedniku "The Catholic Weekly". Po narodnosti so bili razstavljalci poleg Slovencev in Avstralcev tudi Hrvati, Čehi, Slovaki, Italijani, Avstrijci, Poljaki, Indijci, Maltežani, Filipinci, Vietnamci . . .

Za slovesnost otvoritve smo povabili p. Daniela Neylona, ki je vikar avstralsko-novozelandske frančiškanske province. Bil je glavni mašnik in pridigar. Govoril nam je o pomembnosti Marijinega leta, ki nas je klicalo k prenovi vere in povečanju zaupanja v Marijo, našo nebeško Mater. Poleg p. Daniela je bil za to prilikom častni gost tudi Hon. John Doohan, M. L. C., ki je zastopal premierja Greinerja in v njegovem imenu odprl razstavo. Z zanimanjem je občudoval raznovrstna kvalitetna dela, ki človeku posredujejo sporočilo iz duhovnega sveta. Pri otvoritvi je sodeloval tudi moški zbor Slovenskega društva Sydney pod vodstvom Jožeta Urbasa. Zapeli so nam "Zgornja daniča", "Glejte, že sonce zahaja" in "Triglav, moj dom".

Menim, da je bila razstava kaj primeren zaključek Marijinega leta. Vsaka taka razstava pa nam odkrije tudi nove talente in jim da možnost zadoščenja ter uveljavljanja. Vsem udeležencev da zaznati duhovni svet umetnosti in religije, česar smo v vsakdanjem zmaterializiranem okolju tako potrebni. Saj človek ne živi samo od kruha.

OČETOVSKI DAN na prvo septembrsko nedeljo smo kar dostojno praznovali, vsaj tako sem sklepal iz

zadovoljnih obrazov v dvorani po maši. Gospodinje treh naših delovnih skupin so se dobro odrezale pri postrežbi s hrano in pijačo. Odrski spored je bil najprej na vrsti in je obsegal razne točke v pozdrav našim očetom. Program je povezovala Danica Petrič, recitala pa sta Lilijana in Robert Mikuletič. Nekaj novega in prijetno presenečenje je bil nastop ženskega pevskega zbora pod vodstvom sestre Francke, ki nam je zapel štiri pesmi. Pevkam želimo še mnogo uspehov v bodoče. Nastopila je tudi folklorna skupina in žela močan aplavz.

MESANI PEVSKI ZBOR je v zadnjem času dobil nekaj novih moči. Kljub temu velja še vedno vabilo članom naše skupnosti, ki imajo veselje do petja v zboru, da se pridružijo. Organistinja zbora je Miriam Stariha, dirigentka pa sestra Francka.

BODIMO TOLERANTNI – Če ta tuji izraz povem po naše, pomeni, da prenašajmo drug drugega, bodimo obzirni, potrpežljivi, razumevajoči, pripravljeni odpustiti, pripravljeni se oprostiti, pozitivni in brez kritiziranja vsega od kraja, to je: glejmo vselej na to, kar je v bližnjem dobrega. Pri naših družabnih in tudi cerkvenih dejavnostih smo preveč zaprti v svoj stari krog in tako težko sprejememo nove člane, pevce, pomočnike . . . Tako hitro najdemo napako, češ, ta pa "ne zna peti", "ne zna brati", "zakaj ta sploh hodi na kor", ta je "premlad" ali "premlada" za ta posel in podobno. Bodimo prijazni drug do drugega. Če vidimo nekoga, ki ga ne poznamo in ga prej še nismo srečali, ga ne glejmo sumljivo in ga ne opredelimo za "špijona"! Pokažimo vsakemu, da je dobrodošel v naši sredi. – Opravljanje in obrekovanje je greh in grda socialna napaka. Še posebej hud greh je obrekovanje, ko z njim bližnjemu naprtimo nekaj, česar sploh ni zagrešil. Tako sem že večkrat slišal, da se neka oseba naslaja nad tem, ko širi neresnične vesti o ločitvi nam znane osebe. Take in podobne čenče naj bi ne imele mesta v naši skupnosti!

ŠTIRINAJSTI MLADINSKI KONCERT bo tik pred nami, ko boste brali te vrstice. Ne pozabite na datum: sobota, 1. oktobra, ob štirih popoldne v Wollongongu (RSL klub, vogal Princes Highway in Nicholson Street, Woonona). Na koncertu nastopajo zbori "Zarja", "Zlati glas", "Mavrica" in skupine ter posamezniki iz drugih krajev. – Naslednji dan, na nedeljo 2. oktobra, bo ob desetih bo v prostorih "Planice" sveta maša, pri katerih bodo pevale različne mladinske skupine. Dajmo mladini priznanje za njih prizadevanje!

Po koncertu bo zabava s plesom, pri kateri bodo igrali razni ansambli, prej nastopajoči na koncertu.

NOVE PESMI za ljudsko petje pri našem bogo-

služju so zaželjene. Potrebna nam je večja izbira, da se prepogosto ne ponavljajo vedno iste pesmi. V naših pesmaricah je še precej pesmi, ki jih ne uporabljamo, ker jih pač ne znamo, vsaj ne predobro. Ko je zdaj med nami sestra Francka, ki ima strokovno glasbeno izobrazbo in prakso, nam bo lahko pomagala pri učenju pesmi. Vaje bodo občasno pred mašami pod njenim vodstvom, pri orglah pa bo gospa Milka Stanič. Naše ljudsko petje potrebuje nekoliko več prožnosti in hitrejšega tempa.

ROŽNI VENEC bomo v mesecu oktobru molili pred mašami ob petkih, sobotah in nedeljah. Prav je, da to skupno molitev darujemo za blagor naše rodne domovine, saj z zaskrbljenostjo beremo poročila in celo gledamo na televiziji, kaj se tam dogaja. Molimo, da bi zmagala pravica, svoboda in demokracija. – Res toplo priporočam, da tudi po domovih ob večerih molite kot skupno družinsko molitev vsaj eno desetko v ta isti namen.

KARIZMATIČNO MAŠO bomo imeli v naši cerkvi na prvi petek v oktobru, 7. oktobra, ob sedmih zvečer. Bogoslužje bo vodil znani karizmatik p. Luke Newington, O. F. M., iz Campbelltowna. P. Luka že poznamo, saj nam je pridigal na našem lanskem romanju v Campbelltownu. Te karizmatične maše se imenujejo tudi "Healing Mass". – Za ta večer bo naša običajna pobožnost v čast Srcu Jezusovemu že ob 6.45 zvečer.

CANBERRA ima slovensko službo božjo v nedeljo 16. oktobra, 20. novembra, 18. in 25. decembra 1. in 15. januarja, vselej ob šesti uri zvečer. Kraj je običajni: St. Bede's, vogal Nuyts in Hicks Sts., Red Hill. Pred mašo je vsakokrat prilika za zakrament sprave, toda pridite pravočasno, da se bo mogla maša začeti ob času.

WOLLONGONG ima slovensko mašo v nedeljo 25. septembra ob petih popoldne, na nedeljo 2. oktobra ob desetih popoldne (to je izredna maša) s prepevanjem mladinskih zborov. Dalje 9. oktobra ob petih popoldne, 23. oktobra pa izjemoma šele ob šestih zvečer. Izredna maša je 6. novembra ob dveh popoldne, ko praznujemo zavetnike naše cerkvice.

NEWCASTLE ima slovensko mašo v nedeljo dne 30. oktobra ob šestih zvečer v cerkvi Srca Jezusovega v Hamiltonu. Pred mašo prilika za zakrament sprave, po maši pa srečanje v dvorani ob čajanki.

MAŠA na slovenskem pokopališču bo na nedeljo 6. novembra ob deseti uri popoldne in starem delu. Po maši bomo obiskali in blagoslovili tudi grobove na novem delu našega pokopališča. To nedeljo bo sveta maša pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu že ob osmi uri

DAROVI za Metko Škrjanc (za njen dihalni aparat) kar pridno prihajajo. Poleg že omenjenega daru Maksa Furlana (1500 dol.) in daru Olge Saulig, smo prejeli do 5. septembra naslednje darove: 300.— D. in S. Lajovic; po 100.— dol.: Franc Šveb, Alfred Brežnik, Ciril Škofic; po 50.— dol.: Ivan Rudolf, Igor Škofic, Kristina Car, Toni Šajn; po 20.— dol.: Marija Hribar, Ivan Brec; po 10.— dol.: Slavica Brumec, P. G., druž. Mršnik, Pavla Božič. Bog povrni vsem rojakom!

Upam, da jim bodo sledili še drugi in posnemali njih lepi zgled. Metka je pisala pred kratkim in sporočila,

da bo morala ponovno na operacijo njena mama, njen oče pa že 35 let boleha na ledvicah in je zato že deset let invalidsko upokojen. Metka je vesela vsakega pisma, ker ji to krajša njene dolge dneve na bolniški postelji, ko je priklenjena na dihalni aparat. Zelo si želi sonca in zraka. To pa ji bo omogočeno šele, ko bo zbranega dovolj denarja za nabavo prenosnega dihalnega aparata.

NE POZABITE: Poletni čas se začne v nedeljo dne 23. oktobra. V jutru te nedelje bo treba premakniti ure za eno uro naprej.

P. VALERIJAN

*Čudežno ptičko imamo:
V srcu nam strune razpreda,*

*poje, smehlja se in joče —
naša beseda. /M. Kunčič/*

Premakljivi svečnik

(19.)

"Zdaj sem pa že skoraj doma. Hvala za spremstvo."

"Vas lahko jutri zopet počakam?"

"Pa menda ne boste zaradi tega ždeli več ur na mrazu?"

"Ne, ne bom čakal na mrazu. Prišel bom, ko boste končali delo. Vem, kdaj končate. Torej prišel bom, če vam je prav, seveda."

"Ne vem, kaj bi rekla. Zame je to čisto nekaj nenavadnega in nepričakovanega."

"Prav zaradi tega, ker je to za vas nenavadno, bi vas rad bolje poznal. Torej jutri. Za zdaj pa lahko noč!"

"Lahko noč!" je dahnila kakor mesečna in bedela je dolgo v noč, saj ji je ta preprosti dogodek uničil spanje in v srcu se ji je začelo prebujati nekaj novega. Obenem je čutila, kako začenja izgubljati gotovost, mir, ki si ga je po nekaj letih bivanja v mestu s težavo pridobila. Nekoč je doživljala Ljubljano vse drugače v svojih mislih in sanjah, polno veselih, mikavnih dogodkov, zaljubljenosti, v resnici pa vsega tega ni bilo in se je že sprijaznila s tem, da tudi nikoli ne bo.

"Toda kdo je, odkod je in kakšen je? V ulični razsvetljavi človeka vendar ne moreš videti dovolj dobro. Če bi ga srečala podnevi na ulici, ga gotovo ne bi spoznala. Morda bi ga spoznala po glasu, po njegovem globokem, moškem glasu. Da, po glasu bi ga spoznala med stotimi drugimi."

Naslednji dan je vse delo opravljala kakor v omotici. Že ko so delavci odhajali, je skušala dognati, kateri izmed njih bi bil sinočnji spremljevalec, pa ni mogla uganiti, ali je bil sploh med njimi.

Ko se je vračala domov, kljub ostri zimi vsa vroča v obraz, jo je čakal. Počasi sta se zblížala, si rekla ti in za nedeljo jo je povabil v gostilno, kjer sta skupaj obedovala in tudi nekaj malega spila.

Čez štiri mesece, ko je bila že pomlad, jo je vprašal, če bi hotela postati njegova žena.

"Petintrideset let mi je in bi rad imel družino. Imam nekaj prihrankov, da lahko družino vzdržujem."

"Toda na možitev nisem nič pripravljena. Nimava stanovanja. Jaz nimam poročne obleke. Kdo bi mislil, da boš kar tako nenadoma prišel s tako ponudbo."

"Vse to so prazne skrbi, Rozika. Pred matičarja greva v navadni obleki in brez spremstva sorodnikov. Samo dve priči vzameva s seboj, pa bo."

"Toda v cerkev, Pavel! V cerkev vendar ne morem kar tako v domači

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$30.— Yolanda Frank; \$20.— Slavi-
ca Brumec; \$13.— Vanda Sperne;
\$10.— Viktorija Kofol, Evgen Brai-
dot; \$8.— Ana Maria Ček, Zvonka
Pedrotti, Zorko Abram, Franz Pir-
nat; \$6.— Stanislav Ogulin, Lydia
Bratina; \$5.— Drago Gračner; \$3.—
Franc Krajnc, Anton Pirnar, Marija
Oražem, Stanko Fatur, Betty Lov-
renčič; \$2.— N. N. (NSW), Anica
Buchgraber in Irma Ipavec; \$1.— Kri-
stina Zrim.

MATERI TEREZIJ

ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$50.— N. N.; \$16.— Ljudmila in
Darko Stanič (namesto cvetja v spo-
min pokojni Faniki Bilušić na grob)

VSEM DOBROTNIKOM

BOG STOTERO POVRNI!

ODMEVI
PO NEUSPELEM
AVSTRALSKEM
REFERENDUMU:

*NE, ne, ne, ne — čestitke Avstral-
cem za pravilno odločitev! /S. Dart,
The Australian, 8. 9. 88/*

*Mr. Hawke je vedno trdil, kako
razumni so avstralski volilci. Ni se
zmotil. /M. L. Harris, The Austral-
ian, 8. 9. 88/*

*Pred referendumom je vlada trdi-
la, da volilci ne razumejo vprašanj.
Zdaj pa mi vemo, da vlada ne razu-
me volilcev. /B. Hayes, The Age,
6. 9. 88/*

*Naša avstralska molčeča večina je
končno spregovorila z R. I. P. (naj
počiva v miru) referendumu in do-*

kazala, da je važnejša kot vse kričo-
če manjšinske skupine po Avstrali-
ji /A. Cummins, *The Australian*, 9.
9. 88/

Kakšna škoda, da referendum ni
imel še petega vprašanja: Ali ste za
to, da Mr. Hayden postane Governor
General? /B. Hartnett, *The Australi-
an*, 8. 9. 88/

Referendum je bil nič drugega
kot vaja v porabi papirja. Koliko
nedolžnih dreves je moralo biti po-
sekanih, da preskrbijo papir za to
Bowenovo polomijo. /J. Williams,
The Australian, 12. 9. 88/

Kako morajo vzdihovati diktator-
ji tega sveta v želji, da bi imeli tako
blage državljane, ki jim vlada nudi
"pravične in demokratične volitve"
in jih odklonijo z "ne, hvala" . . .
/W. Sheridan, *The Australian*, 9.
9. 88/

Ljudstvo je pravilno odločilo, da
ni pravi čas za spremembo pravil –
tako kot so včasih rekli o britanski
vojski: Mi nismo idioti – ti nas sa-
mo vodijo . . . /R. S. Meldrum, *The*

Ljubljana: Znameniti Robbov vod-
njak z zvonikoma stolnice v ozadju

obleki."

"V cerkev? Veš, tisto lahko odloživa na poznejši čas. Če se kmalu poročiva, imava stanovanje zagotovljeno, tako sem poizvedel. Pozneje pa nič ne veva, ali bo še na razpolago."

Dolgo sta stvar premlevala in Rozika je nazadnje privolila. V verskem pogledu ni bila ravno trdna in je glede cerkvene poroke zlahka popustila, v upanju in sklepu, da bo pač kdaj pozneje.

Pozneje seveda ni bilo nikoli, saj sta imela toliko skrbi in potov, pre-
den so jima v velikem novem bloku dodelili družinsko stanovanje. Tudi
po vselitvi v novo stanovanje skrbi niso prenehale. Toliko stvari je bilo
treba popraviti, ker se vrata niso dala zapreti, vse pipe so bolj ali manj
mokrile, štedilnik ni prav vlekel, ker dimnik ni bil čist, ampak poln
ometa in manjših kosov zdrobljene opeke.

Domov je šla Rozika poredkoma in še takrat jo je mama pozabila
vprašati, ali se je poročila tudi cerkveno, saj je imela z drugimi otroki
dovolj skrbi, zlasti z najmlajšo hčerko, ki je kadarkoli odšla od doma s
kakšno klapo in se potepala več dni, ne da bi oče in mati vedela, kje je
in kaj dela. V takih skrbih so Roziko nekako odpisali kot družinskega
člana, saj ima sedaj drugi dom, so rekli, ima moža, kakršen koli že je in
naj se zdaj pač v svetu znajde, kakor ve in zna.

Rozikin mož Pavel je bil dober človek. Doma je bil nekje s Pohorja.
K verouku, dokler je bil še v osnovni šoli, ni hodil. Samo toliko so ga
pripravili, da je bil pri prvem obhajilu, za birmo pa že ni bilo več časa,
menda pa tudi ne priložnosti, ker so bili zelo daleč od cerkve in so se
od vsega verskega že davno oddaljili.

Če bi Rozika hotela, ji seveda ne bi branil hoditi v cerkev. Toda ker
je delala dolgo v noč, je ob nedeljah dolgo spala. Da je maša tudi zve-
čer, o tem še ni slišala. Tako sta živela vsakdanjemu trenutku, zado-
voljna, da sta se našla, zadovoljna s službo in plačo, nezadovoljna pa z
okoljem, v katerem sta živela. Med sostanovalci so bili neprestani prepri-
ri. Najmanjša stvar je bila dovolj, da so se drli drug na drugega. Tudi
Rozika je morala navadno uporabljati komolce, če je hotela doseči naj-
osnovnejše pravice, ki so ji pripadale kot stanovalki. Recimo take ni-
čevnosti, kot so vrv za obešanje perila na dvorišču, kotiček za drva v
drvarnici, prostor za kolo v veži in še druge stvari, ki so sosede razburja-
le. Bilo je dovolj, da je za trenutek odprla vrata, ko je kuhala zelje, že
so sosede vihale nos, da zasmraja vso hišo, loputale so z vrati, jo zmerja-
le s kmetavzarsko sodrgo.

Ni čudno, če se je tudi Rozika, ki je bila vedno vljudna, pohlevna
in krotka, počasi navzela navad svojega okolja in je začela prav tako
zmerjati in se ujedati za vsako stvar, kakor so delale druge. Iz prijazne,
vljudne ženske je počasi nastajala porogljiva in jezikava, strupeno do-
miselna ženska, s katero se ni bilo dobro sporeči, ker ti je v eni minuti
toliko nabrusila, kakor druge ne bi zmoгле v pol ure

Zlasti je bila občutljiva, ko je rodila dva otroka v dveh letih drugega
za drugim. Prva je bila deklca in pri vpisu v matično knjigo so ji dali
ime Alenka. Naslednje leto je rodila dečka in imenovali so ga Aleš.

Nekaj časa po rojstvu otrok je Rozika imela veliko skrbi, ker se je
je zdelo, da bi bilo le prav, če bi otroka dala krstiti. Toda kam naj se
obrne? V katero cerkev bi morala otroka nesti? Koga naj bi prosila

za botra? Poleg tega je nekje slišala, da ne krstijo radi otrok staršev, ki so samo civilno poročeni. Vse to je povzročilo, da je krst odlagala in odlagala, otroka pa nista čakala, ampak sta rasla. Kmalu je Rozika uvidela, da ju več ne bi mogla niti nesti h krstu, ampak bi lahko že kar sama šla. No, kaj takega! Le kdaj so vsi ti meseci zbežljali mimo? Zdaj ne kaže drugega kot čakati, da že nekako bo, se je Rozika mirila. Vsakdanje skrbi, delo, drobne zdrahe v okolju, vse to je počasi prekrilo skrbi s krstom, da je misel nanj počasi čisto zamrla.

Alenka in Aleš sta rasla, se igrala v tesnem stanovanju kakor dva ptička v kletki. Na dvorišče ju Rozika ni puščala, saj je vedela, da bo sta takoj kriva za vse razbite šipe v kletnih okencih in za vse, kar ni bilo na svojem mestu, zato ju je raje zaklepala v stanovanje. Ven v naravo so šli samo ob nedeljah, ko je Alenko držal za roko ata, Aleša pa mama in so videli grmovje, drevje, tisoč in tisoč čudovitih stvari, ki so napolnile njuno domišljijo za ves teden, da sta jih risala po spominu: metulje, oblake, mravlje, veverico, ptičke, tako različne po barvi in velikosti, ki sta jih sama poimenovala, saj niti ata niti mama nista vseh poznala po imenu, kaj šele da bi natančno vedela, kaj vse jedo in kje spijo.

Rozika bi rada imela še več otrok, toda stanovanje je bilo tako tesno, da sta že Aleš in Alenka bila čisto utesnjena, kam bi še s tretjim otrokom. Tisti, ki so stanovanje načrtovali, so ga načrtovali največ za dva otroka in tega se je moral vsak zakonski par držati, ali pa si priskrbeti večje stanovanje. Pavlu sta bila dva otroka čisto dovolj in nazadnje se je s tem sprijaznila tudi Rozika, čeprav se je spominjala, kakšen prijeten živčav je bil pri njih doma prav zato, ker jih je bilo veliko.

V to lepo sožitje štirih ljudi, ki so se imeli radi, je naenkrat udarila nesreča. Zaradi trenutne nepazljivosti je ročica stroja, pri katerem je delal, udarila Pavla s tako močjo po glavi, da se je sesedel. Sodelavci so mislili, da mu je slabo, saj niso pazili, kaj se je zgodilo. Ko pa le ni vstal, so priskočili in ugotovili, da je nezavesten. Spravili so ga v bolnišnico in štiri dni je njegovo življenje viselo na nitki.

Rozika je dolgo sedela ob njem, mirna in vdana na zunaj, v srcu pa so besneli viharji strahu in groze pred tem, kaj bo z možem in kaj bo z njo in otrokoma, če mož ne bo preстал. Celo moliti je poskusila, pa ni šlo. Ne samo, da se v pretresenosti ni mogla zbrati in se prav spomniti besed očenaša, zdelo se ji je, da govori v prazno, da je nihče ne poslušal, in je prenehala.

Četrty dan, ko je Rozika bila pri njem in ga je ves čas držala za roko, se je zdelo, da se Pavel prebuja iz nezavesti. Njegova roka je stisnila njeno in Rozika se je razveselila, da bo zdaj zdaj odprli oči in jo pogledal. Toda stisk roke je bilo vse, kar je mož v tem zadnjem trenutku zmožgel, ko je tiho ugasnil.

Uprava tovarne je Roziki izrekla sožalje in ji sporočila, da bo prevzela vse stroške pogreba, če ne bo verskega obreda. Roziki je bilo zdaj vseeno in je privolila v vse, kar je kdo predlagal, saj sama ni imela ne volje ne moči, da bi karkoli urejala. Dovolj je imela skrbi z otrokoma, ki nikakor nista mogla razumeti, da ata nikoli več ne bo prišel domov in ju nikoli več ne bo držal za roko, ko bodo šli na sprehod:

/Nadaljevanje prihodnjic/

Vintgar, čudovita naravna lepota tesni Radovne, ne daleč od Bleda

Australian, 9. 9. 88/

Sprašujem se, če ima rezultat referenduma kako zvezo s TV-reklamo za laburistični "da" in za posebno vrsto hrane za mačke . . . Pa mislim, da so v obeh reklamah isti igralci. Toda če resno pomislim, je hrana za mačke mnogo boljše izbira kot to, kar je bilo ponujano nam. /W. Wycherly, The Australian, 9. 9. 88/

Le kako nas more vlada, ki je bila glede referenduma na tako zgrešeni poti, sploh še predstavljati? /R. O'Brien, The Australian, 12. 9. 88/

Uspešna metoda, ki bi v bodoče preprečila nezaželjene referendume, bi bila zahteva, da povzročitelji referenduma, ki ne uspe, prevzamejo odgovornost za kritje njegovih stroškov /H. Aughton, The Australian, 12. 9. 88/

P. S. Po časopisnih poročilih so bili stroški našega referenduma od 38 - 40 milijonov dolarjev. Taka vsota za štirikrat ne, ne, ne, ne . . .

Sv. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,
Fr. Tone Gorjup, O. F. M.,
SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 8118 in (03) 861 7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 9874

+ Očetovska proslava na prvo septembrsko nedeljo je bila prijetno domača. Na odru so se zvrstili naši mladi z domačo besedo in melodijo, otroci Slomškove šole in Glasniki. Kot oče se jim je pridružil dr. Zvonimir Hribar in recitiral dovtipno pesem o "mučencih" (seveda so pod tem imenom mišljeni očetje), da se je občinstvo pošteno nasmejalo.

Iskrena zahvala vsem, ki ste kakor koli sodelovali. Seveda posebna zahvala gospodinjam, ki so se zopet izkazale in napolnile dvoranske mize za vse, ne le za očete. Ivan Mejač, ki že vrsto let za ta dan pripravi lepo in dobro torto za srečolov ali licitiranje, tega tudi letos ni pozabil. Še več: letos se mu je z odlično torto pridružil tudi Novakov Tone, poklicni slaščičar. Obema iskrena hvala! Eno torto smo razdelili in pojedli, druga je šla na srečolov in jo je dobila Skokova družina iz St. Albansa.

Prostovoljni prispevki pri vходу v dvorano so pridalili Skladu za Dom počitka 119.68 dolarjev.

+ Ko boste to brali, bo **Dan starejših** — tretja septembrska nedelja, ko gostimo naše starejše rojake in imamo popoldne **Walkathon** v prid Domu počitka — že za nami. Bomo prihodnjic poročali o njem. Prav v teh dneh je polno priprav, da bo vse potekalo v redu. Tudi igralci pridno hodijo na vaje za šaljivko "**Dva gluha**", ki bo gotovo prinesla veliko smeha starejšim kot vsem ostalim udeležencem. Tradicija je že, da so ta dan med nami tudi pevci iz Geelonga: poleg kratkega pevskega nastopa poskrbijo, da vse popoldne v dvorani ne utihne domača pesem.

+ Letos bomo praznovali **obletnico Baragovega doma** z domačim večerom in srečanjem bivših Baragovcev na soboto 24. septembra. Igral bo ansambel Karantanija in vem, da bo prijetno. Kot običajno, so povabljeni tudi cerkveni pevci in Glasniki z družinami, pa tudi vsi, ki kakor koli pomagajo pri našem verskem središču. Vsi ste dobrodošli!

+ Na nedeljo 2. oktobra bo v melbournski stolnici sv. Patrika vsakoletna **narodna maša**, v kateri se zberejo razne narodne skupine, ki so danes del vernikov naše nadškofije. Mašo vodi nadškof Little ob somaševanju duhovnikov, ki delujemo med priseljenci. Tudi mi sodelujemo vsako leto s skupino narodnih noš, prinosom darov k oltarju in sličnim. Letos naj bi par prinesel tudi šopek pred Marijino podobo. Žal tokrat ta nedelja za nas ni ravno najboljša, ker bo veliko naše mladine zdoma, na mladinskem koncertu v Wollongongu. Pa vseeno upam, da se nas bo zbralo dovolj, da dostojno zastopamo našo narodno skupnost. Bogoslužje se prične ob 2.30 popoldne. Zberimo se kmalu po drugi uri na desni stolnici v cerkvenem parku, kakor običajno že dolga leta. Vsi iskreno vabljeni, narodne noše pa posebej zaželjene.

Po maši se navadno zberemo tudi v dvorani nadškofijskega centra ob stolnici, kjer servirajo brezplačno kavo in čaj in pokušamo-tudi specialitete, ki jih pripravijo razne narodnosti: Mi pri tem še nismo sodelovali, pa bi ne bilo napak, če bi nudili koščke slovenske potice. Še ni prepozno za letos . . .

+ Za udeležbo pri letošnjem **Mladinskem koncertu**, ki bo 1. oktobra v Wollongongu, smo najeli dva avtobusa. Odhod bo v četrtek 29. septembra zvečer. Po zajtrku pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu bo ves petek na razpolago za ogled Sydneya. Sobota je seveda določena za Wollongong, kjer bo popoldne koncert in nato prosta zabava. Naslednji dan, na nedeljo 2. oktobra, bi bil po slovenski maši in kosilu odhod proti domu, saj je naslednji dan v Viktoriji že prvi dan puka po šolskih počitnicah.

Našim udeležencem želimo prijetno potovanje in srečen povratek, Glasnikom, Karantaniji in ostalim nastopajočim na koncertu pa seveda veliko uspeha.

+ Večerno mašo bomo imeli na torek 4. oktobra (praznik sv. Frančiška Asiškega) in na petek 7. oktobra (prvi petek v mesecu in praznik Rožnovenske Matere božje). Vabljeni!

+ Vodstvo nadškofije je izrazilo željo, naj bi se tudi cerkve, ki niso župnije, za razne redne nadškofijske nabirke pridružile farnim občestvom. Tako imajo verniki, ki se udeležujejo maš izven fara, n.pr. v naši slovenski cerkvi, priložnost sodelovati in dati svoje v dobre namene. Prvo tako nabirko smo imeli na nedeljo 22. julija in sicer je bila misijonska nabirka za širjenje vere. Naša nabirka in darovi posameznikov v kuvertah so skupaj prinesli vsoto 423 dolarjev. Father Wilson, ki vodi nadškofijski misijonski urad, se nam je lepo zahvalil za nabrane darove.

+ Ravno na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra, je naš arhitekt vložil na občino Kew nove na-

črte našega **Doma počitka m. Romane**. Bog daj, da tem stanovalci naše ulice ne bi nasprotovali, kot so prvim. Upajmo, da bodo, po priporočilih državnih oblasti, sprejeti od občinskih mož. Dovolj časa smo že izgubili brez lastne krivde in še več ga bomo, če bi občina načrte odbila in bi morali na tozadavnem razsodišču iskati pravico. Zato našo skupno zadevo vsem priporočam v molitev, kakor jo tudi redno vključujem v naše slovenske maše. Kristjani smo in verujemo v moč molitve, ki lahko dela tudi čudeže.

+ Krst smo imeli ta mesec en sam: Dne 11. septembra je krstna voda oblila sinčka družinice **Jožefa Turka** in **Marcele r. Polh**. Pripeljali so ga iz St. Albansa, klicali pa ga bodo **Stephen Adam**. Naše čestitke!

Tudi poroko naj omenim le eno: Dne 10. septembra sta si pred našim oltarjem obljubila zakonsko zvestobo **Noel Joseph Langford** ter **Suzana Maria Kim**, iz naše družine v Essendonu. Nevesti sem poročil starše, jo krstil in pripravil na birno – kako hitro minejo leta! Ženin je indijskega rodu, rojen in krščen v Kaluti. – Naj vaju Bog spremlja na skupni poti!

+ Bil sem že vesel, da mi tokrat ne bo treba poročati o kaki smrti med nami, pa sem se uštel. Na soboto 10. septembra zjutraj je v hospicu Caritas Christi v Kew zaključil svoje zemsko romanje **ANDREJ PIRC**. Rak na pljučih ga je pred par tedni prisilil v bolnišnico, a nihče od nas ni mislil, da se bo vse tako hitro končalo. Andrej me je dva tedna pred smrtjo poklical po prijatelju in se s prejemom svetih zakramentov lepo pripravil za odhod. Očitno je sam dobro čutil, da so mu dnevi štetí.

Rojen je bil 1. junija 1920, Kalce–Naklo, blizu Krškega na Dolenjskem, od koder so Nemci z drugimi tudi Pirčevo družino med vojno izselili v Nemčijo. Po vojni se fant ni hotel vrniti domov, ko je zvedel za novi režim in razmere. Ostal je v Nemčiji in iskal druge možnosti za bodočnost. Žal njegovo dekle ni hotelo priti za njim iz Slovenije in tako se je Andrej najprej pridružil angleški vojski, končno pa leta 1949 emigriral v Avstralijo kot samec ter se nikoli ni poročil. V nekakšni zagrenjenosti je premalo skrbel za svoje zdravje in bodočnost. Bil pa je zelo dobrega srca in je rade volje pomagal drugim, ko sebi mnogokrat ni znal. Zaposlen je bil najprej pri železniški policiji, potem kot predelavec pri podjetju Lukas. Bil je predčasno upokojen zaradi posledic nesreče, ko bi ga kmalu ubila električka.

Ob lepem številu znancev smo v torek 13. septembra v naši cerkvi ob odprti krsti zmolili za Andreja rožni venec. Pogrebna maša je bila – tudi ob številni udeležbi – naslednji dan, ravno na praznik povišanja svetega Križa. Pokopali smo ga na keiforsko pokopališče na naše skupne grobove, kjer bo počival ob svojem znanцу **Tončku Češarku**. Zahvalim se Andrejevemu prijateljem, ki so sodelovali pri nabirki za kritje pogrebnih stroškov, prinesli cvetje ali darovali namesto tega za naš Dom počitka. Posebna zahvala bratoma **Francu** in **Ivanu Petelin**, ki sta Andreju ves čas bolezni kot ožja rojaka stala ob strani. S pomočniki sta po pogrebu v naši dvorani poskrbela tudi za okrepčilo udeležencem.

Sožalje sorodnikom, če jih še kaj živi v domovini, Andreju pa mir in vse dobro v večnosti pri Bogu!

Po maši
v Geelongu
je bil
nadškof
Ambrožič
gost
Društva
Ivana
Cankarja

Z VSEH VETROV

XXIV. OLIMPIJSKE IGRE so pred nami. Potekale bodo od 17. septembra do 2. oktobra v južnokorejski prestolnici Seoulu. Korejski Olimpijski odbor si od igger veliko obeta. Prebivalstvo samo pa ne verjame kaj dosti mnogim obetom, saj jih močno stiskajo vsakodnevne težave. Tudi zaradi olimpijskih iger. Celo korejska Cerkev je ob tem zaskrbljena.

Korejska Cerkev je res mlada in živahna. Leta 1974 je štela en milijon katoličanov, leta 1986 pa že dva milijona, kar je več kot pet odstotkov vsega korejskega prebivalstva. Vsako leto je ustanovljenih okrog 20 novih župnij. Vsaka župnija ima letno od 600 do 700 krstov.

KOMISIJA PRAVIČNOST IN MIR katoliške Cerkve v Sveti deželi in jeruzalemska CARITAS sta kritično preverili vedenje izraelskih vojaških sil na zasedenih ozemljih in drugod, kjer se dviga vedno močnejši in vedno bolj ogorčen glas palestinskega protesta proti mogočnemu političnemu in življenjskemu nasprotniku. Bolnišnice so polne mladih Palestinec, ki so jim vojaki izraelske armade na nečloveški način polomili roke in noge in jim zadali poškodbe na glavi. Ugotovljeno je, da izraelski vojska pri svojih posegih uporablja tudi solzilni plin "CS", zaradi katerega je dokazano, da je že okoli 350 nosečnic izgubilo otroka pred rojstvom, okrog štirideset oseb — otrok in starejših — pa se je zadušilo, ker so ta plin vdihavali.

PRVIČ PO LETU 1975 je mogel katoliški duhovnik obiskati Kampučijo. To je bil francoski škof iz St. Denisa, Guy Derobaix, ki je vodil zastopstvo francoske dobrodelne organizacije. Pred dobrimi desetimi leti so prišli v Kampučijo na oblast rdeči Khmeri in takoj izgnali vse tuje misijonarje. Edinega domačega škofa Salasa so zverinsko ubili kot tudi več domačih duhovnikov. Nekaj duhovnikov se je skušalo potajiti

v upanju, da bodo morda po prvem valu preganjanja v omejeni meri le mogli nadaljevati svoje duhovniško delo. Pa jim ni uspelo, kajti polagoma so vse odkrili ter zaprli v koncentracijska taborišča. Cerkve in misijonske ustanove je nova oblast zrnala z zemljo, da je v deželi izginil sleherni zunanji znak o nekdanjem cvetočem krščanstvu.

Franciski škof pravi, da je kljub vsemu srečal v Kampučiji veliko kristjanov, po zasebnih hišah, pa tudi po restavracijah in trgovinah. Zbirajo se, kakor se pač morejo. Obiskujejo se in srečujejo ter živijo v skupinah in je njih življenje zelo slično življenju prvih kristjanov. Nastalo je celo več novih skupnosti, zlasti v velikih mestih in po koncentracijskih taboriščih med zaporniki. Škof je naletel celo na skupnosti, ki imajo večje število tistih, ki se pripravljajo na prejem krsta, kot pa že krščenih članov.

V ROMUNIJU primanjkuje hrane, zato je romunska komunistična vlada pripravila poseben načrt zemljiške reforme, po katerem naj bi z rušenjem vasi pridobili nove obdelovalne površine. Z zemljo bodo tako zravnali 7000 do 13000 romunskih vasi. V bližini Bukarešte in v Transilvaniji so že začeli z rušenjem, kar pa je seveda med kmečkim prebivalstvom povzročilo hud preplah, da se nihče ne upa javno upirati diktatorski vladi. Najbolj so prizadeta področja, kjer živijo manjšine in vprašanje je, če ni za načrti prav dejstvo, da bi se država rešila narodnih manjšin. V Romuniji živi 1,8 milijona Madžarov in okrog 350.000 Nemcev, pa še manjša hrvaška, srbska, bolgarska in češka manjšina. Po vsej Evropi se vrstijo protesti, a romunske oblasti vztrajajo pri svojem.

PRI NAS V AVSTRALIJI so se spet namnožili zajci. Ker skoraj nimajo naravnih sovražnikov, je po uradnih podatkih njih število narastlo na okoli 200 milijonov. Veliko več jih je kot ovac in goveje živine skupaj, ki so glavna značilnost našega gospodarstva. Škoda, ki jo zajci povzročajo, stane Avstralijo vsako leto okrog 50 milijonov dolarjev.

LETO 1992 bo jubilejno leto velikega odkritja: praznovali bomo 500-letnico junaškega dejanja pomorščaka Krištofa Kolumba, ki je odkril dotlej povsem neznano ameriško celino. Gotovo bo svet to proslavljal na vseh koncih in krajih, v čašo indijanskega spomina pa bo ob tem kanila velika grenka kaplja. Za indijanska plemena je bilo Kolumbovo odkritje žalosten dogodek, saj so z njim izgubili svojo posest ter so jih podjarmili beli kolonizatorji.

Zato ekvadorski škof Leonidas Proano že zdaj pred jubilejem vabi evropske države, naj popravijo zgodovinsko krivico, s katero so prizadeli Indijance. Namesto da bi zapravljali denar za potratne jubilejne proslave, naj ga raje namenijo v to, da bi Indijanci

HEIDELBERG CABINETS FRANK ARNUŠ PTY. LTD.

Prporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

**DRAGI ROJAKI,
POTUJETE
V EVROPO?**

Na pragu domovine, sredi stare Gorice, ob drevoledu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU**, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvnim TV, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejše udobje po zelo ugodnih cenah: samska soba 43 avstr. dol., dvoposteljna 56 avstr. dol. Gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija.

V **PALACE HOTELU** bo poskrbljeno za Vaše čim prijetnejše počutje, dobrodošlico pa Vam bo osebno izrekel rojak **VINKO LEVSTIK**

**34170 GORIZIA-GORICA,
Corso Italia 63 (ITALY)**

Tel. (0481) 82166 / Telex 461154 PAL GO I

**PALACE
HOTEL**

**VAŠ HOTEL!
DOBRODOŠLI!**

mogli "odkupiti" dele njihovih starih področij in na njih živeti v miru in svobodi.

ITALIJANSKO ustavno sodišče je konec julija v Rimu odločilo, da je javno žaljenje Boga, sramotenje simbolov katoliške vere ali oseb še vedno kaznivo dejanje. Sramotitelji so lahko kaznovani z denarno kaznijo od 20.000 do 600.000 lir. Sodišče je svojo odločitev oprlo na dejstvo, da je v Italiji večina prebivalcev katoliške vere in so ji verska čustva sveta stvar.

ZAHTEVA JE PADLA s strani Odbora za ameriško-arabske odnose in takoimenovanega Narodnega sveta za islamske zadeve, da Homeiniju kot Huseinu sodi podobno mednarodno sodišče kot je nürnberško po zadnji vojni sodilo nacističnim voditeljem. Oba sta kriva zločinov zoper človeštvo. Izjava pravi, da sta obe organizaciji sicer zadovoljni, da je pokolov konec, ne morejo pa enostavno pozabiti na milijone nedolžnih žrtev iransko-iraške vojne in pristati na to, da se bosta oblastnika zdaj srečala, se rokovala in objela ter se ponašala kot bi se nič ne zgodilo.

ALBANIJA je danes edina država na svetu, ki je z ustavo prepovedala izražanje verskega prepričanja. Zato je ženevska mednarodna organizacija za zaščito etničnih, verskih, jezikovnih in drugih manjšin predlagala podkomisiji pri OZN za preprečevanje diskriminacije, naj z zvezi z Albanijo sprejme posebno resolucijo.

NA MADŽARSKEM so katoličani sklep Marijinega leta združili s praznovanjem 950-letnice smrti prvega madžarskega kralja sv. Štefana. Sveti Štefan je umrl na praznik Marijinega vnebovzvetja leta 1038. Za letošnjo priliko je papež Janez Pavel II. madžarskim katoličanom poslal priložnostno poslanico, ki so jo prebrali med glavnim bogoslužjem v stolnici sv. Štefana po evangeliju. Pred darovanjem pa je nadškof in kardinal Laszlo Paskai prebral posvetilno molitev k Mariji, ki jo je sestavil sveti kralj Štefan tik pred svojo smrtjo. Po bogoslužju je kardinal sporočil zbranim vernikom tudi veselo novico, da sme v imenu madžarskih škofov in v soglasju z vlado Ljudske republike Madžarske povabiti papeža, naj obišče tudi Madžarsko. Papeški nuncij Colasuonno je dobil od kardinala pismeno povabilo, naj ga izroči svetemu očetu. enako mu je pismeno povabilo predsedniškega sveta republike Madžarske osebno izročil sam državni predsednik Bruno Straub. Časi se res spreminjajo . . .

ZNANI japonski pisatelj **Otohiko Kaga** je nedavno postal katoličan. Krstiti se je dal med mašo v kapeli znane tokijske katoliške univerze, ki jo vodijo jezuiti, med katerimi je predavatelj tudi Slovenec in naš dolgoletni naročnik p. dr. Vladimir Kos. Krstni boter je bil nekdanji predsednik japonskega PEN-kluba, eden najbolj znanih katoliških pisateljev Shusaku Endo.

Božja pota so res čudovita, a mnogim nerazumljiva.

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

DRAGI OTROCI! Zopet se bomo ustavili v Melbournu. DR. OSKAR MOŽE je imel pred nekaj leti intervju na slovenski oddaji radia 3EA – prav je, da ga damo tudi v našo Galerijo mladih. Sicer ni graduiral včeraj, kot ga predstavlja slika, ampak je že nekaj let znani in priznani znanstvenik, ki dela na Institutu M. A. S. P. E. C. v Parmi v Italiji, živi pa v Bologni. Institut ga pošilja predavat na razne italijanske univerze, pa tudi drugam po svetu, kjer je udeleženec raznih znanstvenih konferenc in simpozijev: bil je že takorekoč po svej Evropi, da omenim samo Anglijo (Oxford) in Francijo (Grenoble), pa tudi v ZDA in Meksiki. Oskar ima za seboj osem let univerzitetnega študija in vedno je bil prvi ter je prejel posebna priznanja.

Oskar je bil seveda rojen že tu v Melbournu, starši Stojan in Vera pa so doma blizu Sežane na Primorskem. Fant je začel v šoli domače župnije sv. Petra v Claytonu, obiskoval nato katoliški Mazonoid College v Mulgrave ter se končno na Monash univerzi ves posvetil fiziki. Prejel je Bachelor of Science, nadaljeval študije za prejem doktorata iz filozofije (1980), nato pa sprejel triletno prakso v Angliji pri raziskavah o magnetiki pri univerzah South Hampton in Oxford. Tudi Oskarjev brat Kevin je vreden omembe. Po

POMLAD JE SPET

NA OKENCU JE ROŽMARIN,
SKOZ OKENCE KOT ZVON IZ LIN
OBRAZEK KUKA RAZIGRAN –
POLONCA NAŠA, DOBER DAN!

Z NEBA SE SONCE JI SMEJI,
IZ GAJA PTIČEK JI ŽGOLI,
KOT PISANE ZASTAVICE
DRHTIJO ROŽAM GLAVICE,
OBLAČEK BEL KOT SNEG Z VIŠAV
PRIJAZNO KIMA JI V POZDRAV.

KAKO JE LEP TA BOŽJI SVET!
SAM VRISK IN SMEH
– POMLAD JE SPET . . .

Mirko Kunčič

začetkih v domači farni šoli je nadaljeval na salezijanskem kolegiju v Chadstonu, leta 1985 pa prejel Bachelor of Business diplomu na Chisholm College of Technology v Caulfieldu. Zdaj je zaposlen kot računovodja pri velikem melbournskem podjetju.

Možetovi so res lahko ponosni na oba sinova, ki sta se izkazala kot odlična študenta, pa pri tem tudi ohranila zavest, da sta iz priseljene slovenske družine. Tudi materin jezik še obvladata. Oskarju smo se čudili, tako lepo je odgovarjal pri slovenskem intervjuju na 3EA. Obema želimo vse dobro, Oskarju, ki tako uspešno deluje na mednarodnem znanstvenem polju, pa še prav posebno obilo uspehov tudi v bodoče.

Dragi striček!

To je moje prvo pismo zate, dragi striček. Pa tudi moje prvo napisano v slovenskem jeziku. Seveda bi ga ne znal napisati sam. Pomaga mi ata, ker je danes vesel, saj piševa to ravno na Očetovski dan.

Zjutraj sem atu nesel na posteljo zajtrk, ki mi ga je pripravila mama. Moral sem ga zbuditi, pa ni bil nič hud, kot bi bil vsak drug dan. Smejal se je celo potem, ko je kavo polil po odeji. Veš, ata ni vaju jesti na postelji. To se zgodi samo, kadar je bolan, a to ni velikokrat.

Ali je Tebi tudi kdo prinesel zajtrk na posteljo za Očetovski dan? Če ne, nič ne maraj – vsaj nisi polil odeje, kot jo je moj ata. Zato pa prejmi lepe pozdrave! Pošilja Ti jih – Peter Kvas, 12 let, Charlton, Vic.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

MT. MEE, QLD. — Dragi p. urednik! Ker je v avgustovi številki g. Janez Primožič objavil za nas napačen naslov, je tu naš popravek. Vse do letos je naše brisbansko slovensko društvo PLANINKA uporabljalo poštni predal v mestu. Ob zadnjega občnega zbora — 7. avgusta 1988 — dalje pa smo prevzeli (in pred naš hribček postavili poštni nabiralnik) svoj pravi naslov, ki se glasi: **S. A. A. PLANINKA Brisbane,**

**146 Redland Bay Road,
Cornubia, Qld. 4130**

G. Janez Primožič pa nas je prestavil čisto na drugi del mesta. Res je minilo že dolgo vrsto let, odkar je bil zadnjič na našem hribčku, vendar se nismo preselili. In tudi ne moremo uporabljati privatnega naslova gospe Marice, ki se že skoraj leto dni nahaja na dopustu v Sloveniji. Lansko leto smo res dobili preko gospoda Primožiča eno dopisnico, pa vseeno smatrali, da prijatelji društva vedo za nas in nas lahko najdejo. Vsekakor se g. Primožiču oprostimo za nepotrebno delo in izgubo časa ter upamo, da bo imel odslej mir.

Vam, p. urednik, pa spet izrekamo željo, da nas kdaj obiščite, saj Vas že dolgo dolgo let ni bilo med nami. Vas in vse naročnike pozdravljajo vse članice odbora — **Anica Cuderman, tajnica.**

Hvala za pozdrave in tudi prijazno vabilo! Rade volje sem objavil pravilni naslov v upanju, da bo s tem ustrezno Janezu, pa tudi vsem rojakom, ki bi ob obisku Kraljičine dežele radi obiskali tudi slovenski hribček in se pridružili domači družbi. Čestitam tudi novemu odboru "Planinke", ki so ga prevzele članice z gospo Albino Vah, bivšo Melbournčanko, na čelu. Le pokažite moškim, ki se branijo odgovornosti, da ste tudi ve zmožne vzeti vaje v roke! Njih pa vprezite v delo, da "Planinka" ne bo spala, ampak v svobodni narodni zavednosti dvigala svoj prapor in šla novim uspehom naproti. — **Urednik.**

CARINA, QLD. — Vsa zadnja poročila iz Brisbana zaključujem v upanju, da mi vendarle ne bo treba spet poročati o obisku smrti med nami. Pa se mi zdi, da s tem sam sebe varam in delam "račun brez krčmarja", saj "človek obrača, a Bog obme". Človekovo življenje visi na tanki nitki, kar dokazuje to moje — letos že šesto — poročanje o smrti. Tokrat nas je zapustila splošno znana in spoštovana rojakinja, žena in mati **MAXIMA FON.** Po posredovanju hčerke Sonje, za kar se ji iskreno zahvaljujem, sporočam tu nekaj pokojničininih osebnih podatkov:

Gospa Fon je zagledala luč sveta 28. maja 1905 v družini Mozetič, Bilje v Vipavski dolini. Dosegla je lepo starost 83 let. Z Dobrave, kjer je živela, se je po prvi svetovni vojni preselila v Egipt ter se tam poročila leta 1933 z Josipom Fonom, zdaj že devet let pokojnim. Po drugi svetovni vojni je družina zapustila Egipt in se naselila v Trstu, v avgustu 1950 pa emigrir-

rala v Avstralijo.

Blaga pokojnica je bila že nekaj let v starostnem domu s polno oskrbo, zadnjih nekaj mesecev pa več ali manj v nezavesti. Kljub temu nismo pričakovali že zdaj njenega odhoda v večnost. Življenje se ji je izteklo mirno v spanju na nedeljo 21. avgusta. Poleg svojega moža Josipa pričakuje vstajenja na livadnem pokopališču Mt. Gravatt.

V detinskih letih naše "Planinke" je bila pokojna gospa Maxima članica pevskega zbora, ki je prepeval zlasti ob slovenskih mašah. Pomagala je tudi pri društvenih prireditvah, dokler je pač mogla v svoji starosti. Za delo v prid skupnosti ni nikdar iskala priznanja, zato pa naj ji bo zdaj dobri Bog plačnik! Naj ob izgubi matere in stare matere izrekam iskreno sožalje Sonji, Petru in Nataši ter ostalim sorodnikom!

Zaključujem s pozdravom vsem — **Janez Primožič**

MT. GAMBIER, S. A. — Zelo sem pozna s tem svojim pismom, a po smrti dragega moža sem zbolela in nisem imela nobene moči. Nisem se počutila zmožno napisati nekaj skromnih vrstic. Zdaj pa se počutim bolje in bi rada opravila svojo dolžnost, saj je bolje kasno, kot pa nikoli.

Iz srca bi se rada zahvalila vsem prijateljem in znanecem, ki so mi bili ob nenadni smrti dragega moža in ateja Rudija Mežnar na razne načine v veliko tolažbo. Še posebna zahvala materam iz Berrija, s katerimi smo stare znanke še iz Nangarryja, p. Baziliju in slovenskim sestram. Dobri Bog naj vam vsem obilno poplača! Meni pa, prosim, oprostite za zamudo!

Vse bralce naših Misli iskreno pozdravljam!

— **Erna Mežnar z otroki in njih družinami.**

E. Z. OFFICE MACHINES Pty. Ltd.

Zastopnik podjetij

BROTHER in CASIO

elektronskih pisalnih in računskih strojev.

Popravljamo vse vrste strojev

— naše delo je garantirano.

V zalogi imamo tudi vsakovrstne
stare pisarniške stroje.

EMIL ZAJC

1475 Centre Road, CLAYTON, Vic. 3168

Telefon: 544 8466

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

RYDALMERE, N. S. W. — Še prej, ko sem začel hoditi v šolo pod fašistično Italijo, me je mati skrbno naučila slovensko abecedo. "Ko znaš abecedo," je rekla, "lahko bereš v vseh jezikih." — "Ali tudi v italijanskem in latinskem?" — "Seveda!"

Pa sem poskusil iz starega misala in ji šel povedat, da znam latinsko: "Kvrje elevson, kvrje elevson, kvrje elevson!"

Mati se je z učitkom nasmejala, pa ni nič rekla. Menda se ji je zdelo odveč, da bi tako navdušenemu začetniku razlagala, da v slovenščini ne rabimo črke y, ki izgleda kakor v.

Po osvoboditvi sem iz Italije prikorakal domov praznih rok, a s skrito željo, da bi nadaljeval študije v slovenščini. Pa sem čez nekaj mesecev kot osemanjstletni oporečnik zapustil Vipavsko dolino in se vrnil v Italijo, neznansko razočaran nad svobodo naroda na Primorskem, kljub smrti fašizma. V Milanu sem imel

KDO BI VEDEL Povedati . . .

. . . kje je **ANTON JUŽNA**, doma iz Dragomlje vasi (p. Suhor) v Beli krajini, rojen leta 1918. V Avstralijo je odšel enkrat med leti 1950-56 in menda več let delal pri Snowy Mountains projektu. Leta 1961 se je oglasil iz Island Bend-a, po letu 1966 pa umolknil. Išče ga nečakinja Zofija Brulc.

. . . kje je **FRANK ŠUKLJE**, rojen v oktobru 1930, Brezovica pri Suhorju v Beli krajini. Po poročilu naj bi živel v Sydneyu. Išče ga sestra Marija por. Črček, ki živi v Novem mestu.

. . . kje zdaj živi **LUDVIK PODBREZNIK**, doma iz Št. Lenarta pri Laškem. Zadnji znani kraj njegovega bivanja je bil **QUEANBEYAN** (morda **CANBERRA**), a se je pred nekaj leti odselil neznanokam. Zanj se zanima njegova ožja rojakinja in sošolka Rezika Srebot (po domače Rebersčakova), ki poročena Kordiš živi v Sydneyu.

Uredništvo **MISLI** rade volje posreduje, da se spet najdejo nekdanji znanci; še bolj je veselo, če so zopet v pisмени zvezi sorodniki tukaj in v domovini. Hvalni smo za sleherno sporočilo o iskanih osebah.

na izbiro, izjaviti se za Italijana, ali pa se podati v taborišče kot begunec izza železne zavese. Moje sanje o slovenščini so se spremenile v bridko spoznanje, da bom ostal na tujem samouk. Takrat sem napisal z grenkostjo v srcu še zdaj nekončano pesem: "Zakaj sem v tujini".

Zdaj čez trideset let pa se mi v novi domovini Avstraliji, fizično izdelanemu upokojujencu, a še vedno čilemu samouku, odprejo vrata na univerzo — za pouk slovenščine na najvišji stopnji!

To so zgodovinska dejstva, nad katerimi poet lahko zavrisa v nove sanje o slovenski prihodnosti.

Enoletno delo in trud članov Slovenskega šolskega odbora oziroma pododbora za slovenski lektorat na Macquarie University s profesorjem Krekom na čelu je bilo kronano v petek 28. julija 1988, ko so nam dokončno potrdili slovensko katedro v Sydneyu. Njen uradni naziv je: **School of Modern Languages at Macquarie University, Slavonic Studies, Slovenian Section.**

Vpiše se lahko vsak študent katerekoli univerze v Sydneyu, ki želi poslušati slovenščino kot dodatni predmet. Kdor želi študirati slovenščino kot glavno smer slavistike, mora seveda vzeti vsaj en dodaten predmet slovanske smeri. Podiplomski študentje katerekoli smeri, ki želijo študirati slovenščino kot dodatni študij oz. drugo diplomu, vpišejo pa se tudi lahko odrasli brez mature, stari nad 26 let, kot takomenovani "adult students". Seveda so zanje nekateri pogoji. — Vse gornje je možno tudi kot dopisni tečaj — "correspondence course"

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
MEMORIALS P/L
ALDO and JOE

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Telefon:
359 1179

Vsa
dela so
pod garancijo!

SN**foto-slikar**

Simon Novak

- Otroški in družinski portreti na domu
- Poroke v domačem okolju ali po želji
- Posebni družinski prazniki – rojstni dnevi, zaroke, obletnice in sljho
- Priporoča se vam vaš rojak Simon Novak
Melbourne,
Victoria

367 8405

Tisti, ki bodo študirali in uspešno končali vse slovenske predmete in poslušali še en dodaten slovanski predmet, bodo lahko prejeli "Bachelor of Arts Degree in Slavonic Studies" – diplomu iz slavistike. Ostali pa bodo prejeli o končanem tečaju "Certificate". Torej v vsakem slučaju popolno priznanje, enakovredno ostalim univerzitetnim predmetom.

Vpisovanje bo v oktobru tega leta. V ta namen bodo v kratkem na razpolago prijavnice. Za vse informacije v tej zvezi se lahko obrnete na člane sydneyjskega slovenskega Šolskega odbora.

Vsi se lahko veselimo, da nam nova domovina nudi možnost ne samo, da tukaj živimo, si služimo kruh in gradimo domove, ampak da tudi ostanemo Slovenci, ki ohranjamo našo narodno kulturo na najvišji ravni. – Ivan Kobal, predsednik Upravnega odbora Slovenskega sklada.

P. VALERIJAN me je tik pred zaključkom številke naprosil še za objavo tegale sporočila: Rojak Milan Hauptman se je že ponovno skliceval na moje poznanstvo in priporočilo, ko je pri raznih rojakih prosil za posojila. V zadnjem času sta mi znana dva taka primera, ko je z mojim imenom s ptevaro dobil od rojakov kar čedno vsoto denarja, ki ga seveda nikoli ni vrnil. Ko prosi, navadno pravi, da je bil pravkar pri meni ter sem ga jaz napotil k temu in temu po posojilo. Seveda je to laž, saj Milana že najmanj pet let nisem srečal. Čutim dolžnost, da rojake posvarim, naj ne nasedajo! – Pravtako bodite previdni, ko vas kdo prosi, da bi podpisali zanj garancijo za nabavo avtomobila ali kake druge dražje stvari. Ne podpisujte ničesar, da si ne nakopljete težav, ki vas lahko spravijo ob lep del premoženja! – P. Valerijan

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield 2165

72 3093

Sydneyjskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

SADNA DREVESCA – cepljene slive, odlične slovenske in nemške vrste, prodajamo po pet dolarjev komad.

Naročila pošljite na: Viktor Lackner, 24 Clark Street, Wangaratta, Vic. 3677, telefonsko pa jih lahko naročite tudi po Ivanu Mejaču v Melbourne: (3)435 0127

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

REŠITEV križanke avgustove številke:

Vodoravno: 3. jedilnice; 8. omike; 9. Rok; 11. imenik; 12. parnik; 15. amen; 18. limonada; 19. prekopan; 20. avla; 24. karton; 27. bogato; 28. tak; 30. jutro; 31. praznična. – Navpično: 1. robida; 2. sirene; 3. jezik; 4. dar; 5. lika; 6. Ivan; 7. enak; 10. opomin; 13. renta; 14. izdal; 16. Mirna; 17. nakit; 18. lupina; 21. Vlasta; 22. Apolon; 23. polja; 24. krop; 25. riba; 26. Oton, 29. krč.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, Ida Ponikvar, slovenske sestre v Slomškovem domu, Vinko Jager, Francka Anžin in Marija Špilar, Marija Oražem, Lidija Čušin, Jože Štritof, Danica Petrič–Storžek, Ivan Lapuh, Ivan Podlesnik, Anica Buchgraber in Irma Ipavec, Marija Senčar, sestra Petra Kropič. – Žreb je izbral za nagrado Marijo Senčar.

"Zakaj ste pa ušli z operacijske mize tik predno so vam dali narkozo?" – "Ker je sestra rekla: Brez panike, operacija slepiča je čisto preprosta zadeva!" – In zato ste pobegnili?" – "Veste, tega ni rekla meni, ampak mlademu zdravniku, ki naj bi me operiral."

“Tinka, ali pri svojem možu kaj dosežeš s solzami?” – “Oh, prav nič! Če začnem jokati, pravi mož: Vse, samo vode ne! – In gre v gostilno.”

+ + +

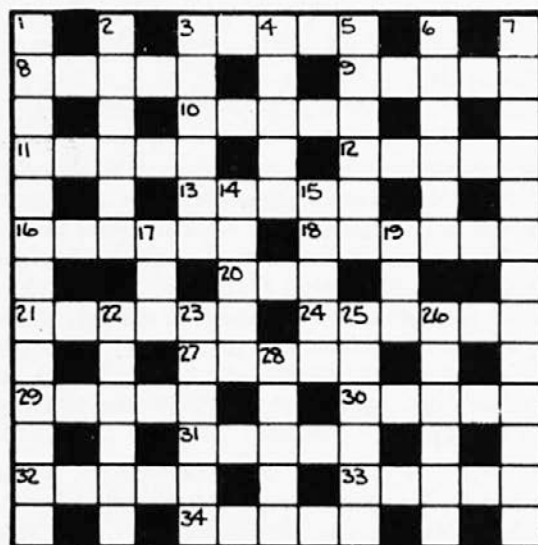
“Dragica, ali bi kaj jokala, če bi jaz umrl?”

“Seveda bi, saj veš, da jokam za vsako neumnost!”

+ + +

Dekle fantu: “Ko sem mami pokazala tvoj zaročni prstan, mi je rekla, naj te kar vzamem, ker se takoj vidi, da nisi zapravljevec.”

Križanka (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. drobni nesprijeti delci kamenin; 8. med pastirje spada; 9. zelo splošna bolezen; 10. posadka, moštvo (tujka); 11. znojen; 12. neljube žuželke; 13. ena sprememb morske gladine; 16. sebičnež, samoljubnež (tujka); 18. s silo nudim, nekemu prisilim; 20. bolezen železa; 21. povrtnina; 24. raztresek, razbitek na kose; 27. gosta bombažna tkanina (tujka); 29. dohodek, dobiček; 30. preddverje starorimskih hiš; 31. kvarim, napravim grdo; 32. z ognjem je v zvezi; 33. znano moško ime; 34. moško ime.

Navpično: 1. namestnik glave odbora; 2. vidno, neskrto; 3. premestek, sprememba kraja predmetu; 4. vrsta sadežev; 5. trgovec na drobno; 6. prazničen; 7. žensko ime; 14. del knjige; 15. poškodbe, slabi vplivi; 17. poseduje; 19. katica za Industrijsko državno zbornico; 22. žensko ime (izpeljanka in pomanjševalnica); 23. ne pišem z roko, tudi več kot tipkam; 25. naslov nekdanjih kozaških poveljnikov; 26. reva, ubožica; 28. razkuževalno sredstvo.

Rešitev pošljite do 5. oktobra na uredništvo!

L. & E. K. Bayside Printing Service
Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za kofete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovacic

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

S M E H
JE NAJBOLJŠE
Z D R A V I L O
BREZ RECEPTA

/Uvoženo iz domovine/

- + Če se zmerjajo in napadajo komunisti, je to samokritika in analiza. Če to počnejo drugi, je to rušenje države, oblasti in delavskega razreda.
- + Potem ko je inflacija zrastle v enem letu za 160%, je zvišanje pokojnin za 15% zares obilno.
- + Zdaj, ko bi se morali postaviti na lastne noge, so nekateri že na berglah.
- + Druga ljudstva se šele navdušujejo nad idejo komunizma, mi pa že pripravljamo sklepno slovesnost.
- + Zgoraj je vse po starem, spodaj je pa še hujše.
- + Rezultati volitev so naprej znani. Oblast nima česa skrivati pred ljudstvom.
- + Korak naprej, dva koraka nazaj. Skratka: troskok.
- + Z genialci na vrhu smo prišli uspešno do dna.
- + Le kako bi mogla biti oblast v rokah delavcev, saj morajo imeti oni roke proste, da lahko delajo.
- + Revne dežele si lahko privoščijo eno samo partijo.
- + Teško je biti slovenski politik — vendar lepo.
- + Jalovo je, če snemamo dokumentarne filme s kratkovidnimi kamerami.
- + Predlagam, da uvedemo v gospodarstvu ista pravila kot v košarkari: po petih osebnih napakah mora igralec z igrišča.
- + Zgodovinarji ponarejajo preteklost, ideologi pa prihodnost.
- + Direktor: “Res so hudi časi. Vsak dan teže ugotovim, od kod veter piha . . .”

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.
ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.
CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.
SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.–dol.

HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtno spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

SHEPHERD OF THE WILDERNESS – Angleški življenjepis misijonarja Baraga v žepni izdaji. Spisal Bernard J. Lambert. Cena 2.– dol.

DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 11.–dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kopal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbourneu. Cena 22.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSkih CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

GORIŠKE MOHORJEVKE 1988 so še na razpolago: zbirko štirih lepih knjig naročite pri nas za ceno 30.– dolarjev (poština posebej).

CELOVŠKE pa so že pošle.

Knjiga **SLOVENIAN HERITAGE I.** (zbral dr. E. Gobec) je pošla in čakamo na novo pošiljko.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s prsrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš **DOM**, poznan pod imenom **TRIGLAV**, na Irwing Street, **PHILLIP (CANBERRA)**, A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

VAŠA DOMAČA
TURISTIČNA
AGENCIJA
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109
Telefon: 842 5666

Vabimo Vas, da obiščete našo pisarno, ki ima lastni prostor za parkiranje. Ali pa nas pokličite po telefonu in PRIDEMO NA VAŠ DOM, če je tako ugodnejše!

Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Avstraliji ali preko morja
(pri nabavi potnih listov, viz, raznih drugih dokumentov,
zavarovanja, fotografij za potne liste . . .)

VAM JE NA USLUGO
ERIC IVAN GREGORICH

Lic. No:
30218

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA . . ./

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL
1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666